

## 2 CORINTIOS

### *Saludo*

<sup>1</sup> Núa Pablo, Jesucristo imáidéericaté yàasu apóstolcaténá núa ibànùacaténá núa càide iyúwa Dios iwàwáaná. Núa Pablo, Timoteo yáapicha, yái wéenàsàiri yeebáidéerica Jesucristo itàacái, wawàwalicué pía. Nubànùacué pirí cuyàluta, píacué Dios yàasu wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái iwacáidáyaquéeyéicawa Corinto iyacàlená irìcu, píacué nacái Dios yàasu wenàiwica iyéeyéica macái Acaya yàasu cáli ínata. <sup>2</sup> Nusutácué Wáaniri Dios ícha pirípinácué, Wáiwacali Jesucristo nacái namànínapínácué pirí cayábéeri mawèníri iyú, namàacáanápínácué nacái pìyaca matuíbanáiri iyú.

### *Sufrimientos de Pablo*

<sup>3</sup> Wàacué cayábéeri Dios irí, yái Wáiwacali Jesucristo Icuèriná Diosca, Yáaniri nacái, yácáiná yái Diosca, yácata Wáaniri iiquéerica watúulécaná, ichàiniadéerica nacái wáiwitáise macái èerita achúmacaalí wawàwa. <sup>4</sup> Macái imanùbaca wàuwichàacaalíwa, yásí Dios ichàiniadaca wawàwa yéewacaténá wáalimá wachàiniadaca áibanái iwàwa, cawinácaalí yùuwichèeyéicawa. Yá wachàiniadaca nawàwa càide iyúwa Dios ichàiniadáná wawàwa. <sup>5</sup> Wáalimá wachàiniadaca áibanái iwàwa yácáiná éwita iwàwacutácáaníta wàuwichàacawa manuísíwata Cristo irípiná weebáidacáiná itàacái, càicáaníta Cristo ichàiniadaca wawàwa manuísíwata nacái yéewacaténá wàidenìlaca wàuwichàanáwa. <sup>6</sup> Siùcade wía

apóstolca wàuwichàacawa wacàlidacáinacué pírí Jesucristo iináwaná ìwali yéewacaténacué ichàiniadaca piwàwa, iwasàacaténacué pía nacái Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Quéwa Dios idéca ichàiniadaca wawàwa, wía apóstolca, yéewacaténá wachàiniadacuéca piwàwa, píalíacaténacué nacáiwa Dios iyúudàanápínacué pìidenìaca piùwichàanáwa piùwichàapínacaalíwa càide iyúwa wàuwichàanáwa Cristo irípiná weebáidacáiná itàacái. <sup>7</sup> Manuíca wáináidacawa wawàwawa pìwalicué píalimàanápínacué pìidenìaca piùwichàanáwa Cristo irípiná, wáalíacáináwa càide iyúwa piùwichàanacuéwa wáapicha Cristo irípiná, càita nacái Dios ichàiniadacué piwàwa siùcade càide iyúwa ichàiniadáná wawàwa.

<sup>8</sup> Píacué wéenánáica, wawàwacuéca piwàwalica wàuwichàacatéwa manuísíwata Asia yàasu cáli íinata. Máinícáináté càulenéerica yái wàuwichàanácawa, yáté càmita wáalimá wàidenìaca quirínamani wachàini iyúwa. Yáté wayúunáidaca wéetáanápínacatéwa néré. <sup>9</sup> Wía apóstolca waicácaté wíawawa càide iyúwa nacháawèeyéi nanuéyéipínaca. Quéwa cayábacaté walíni yái wàuwichàanácawa, wéewáidacáinátéwa càminápíná wáibàa wawàwawa wachàini iwéréwa, néese Dios iwérépiná wáibàaca wawàwawa yái Dios icáucàidéerica wenàiwica yéetácáisi íicha. <sup>10</sup> Dios iwasàacaté wía íicha yái wéetáanápínacatéwa máiní báawéeri iyú, wía apóstolca. Iwasàaca nacái wía mamáalàacata siùcade. Manuíca wáináidacawa wawàwawa Dios ìwali iwasàanápíná wíawa madécaná yàawiría. <sup>11</sup> Quéwa iwàwacutácué piyúudàaca wía pisutácué Dios íicha walípiná.

Manùbéeyéicaalí isutá Dios ícha walípiná, yási manùbéeyéi nàapiná nacái Dios irí cayábéeri icùacáiná wía cayábéeri iyú.

*Por qué no fue Pablo a Corinto*

<sup>12</sup> Iyaca áiba wawàsi isímáidéerica wawàwa, wía apóstolca, yái wáalíánacawa wawàwalìcuísewa wadéca wàyaca masaquèeri wáiwitáise yáapichawa cháí èeri irícu machìwéeri iyú nacái Dios iicá, yá máiní càì wàyacaté wàyacaalítécué píapicha. Càmitaté càì wàyaca wáalíacái iyúwa, néese Dios imànicaté walí cayábéeri mawèníri iyú iyúudàcaté wía wàyáanápínaté càì pèewibàa.

<sup>13-14</sup> Macái wàasu cuyàluta irícu watànèericuéca pirí, wacàlidacué piríni machacànìiri iyú, machìwéeri iyú nacái, piléecaténacué péemlawani màulenéri iyú càinácaalí ímáaná. Nuwàwacué macáita manuíca píináidaca piwàwawa nùwali, càide iyúwa batéwa macáitacué píináidáanáwa nùwali siùcade. Càitacué nuwàwa píináidacawa yéewanápiná casímáica wawàwa macáita. Yáalimápinacué casímáica piwàwa wàwali, wía apóstolca, ìwalíise yái wéewáidáanácátécué pía, càide iyúwa yáalimáanápíná casímáica wawàwa pìwalicué néenialípiná Wáiwacali Jesús yàanàcaalí àniwa.

<sup>15</sup> Manuícaté nuínáidacawa nuwàwawa pìwalicué, casímáinácué pía núapicha, íná quéechatécáwa nuínáidacatéwa nupáchianápínacué pía pucháibàawiría nuyúudàcaténacué pía.

<sup>16</sup> Quéechatécáwa nuwàwacátécué nupáchiaa pía nuèpunícaalítéwa Macedonia yàasu cáli nérépiná. Nuwàwacaté nacái nupáchiacuéca pía àniwa nuèpùacaalítéwa Macedonia yàasu cáli néese. Càité

nuwàwacatécué piyúudàaca núa nùanápínatéwa Judea yàasu cáli nérépiná. <sup>17</sup> Néese càmitaté núa pìatalécué càide iyúwaté nucàlidáanácué piríni. Quéwa picácué píináidawa càmitaté nuínáidawa cáimiétacanéri iyú. Picácué píináidawa nutàaníca càide iyúwa èeri mìnali pucháibéeri íiwitáise, íiméerica “báisíta” inùma iyúwa quéwa íináidacáitawa iwàwalìcuísewa “càmita”. <sup>18</sup> ¡Càmírita pucháiba íiwitáise núaquéi! Dios yáalíacawa watàanínácuéca pirí báisíiri iyú, càita nacái càmitacué wáima pirí “báisíta” wáináidacaalíwa wawàwalìcuísewa “càmita”. <sup>19</sup> Núa Pablo, yá nacái Silvano, áibaalí íipidenéri Silas, yá nacái Timoteo, wadéca wacàlidacuéca pirí Cristo Jesús íináwaná ìwali, yái Dios Íirica. Càmita pucháibéeri íiwitáise yái Cristo Jesúscá. Cristo càmita íima “báisíta” íináidacaalíwa iwàwalìcuísewa “càmita”, néese yái Cristo càicanide iyúwa Dios yàasu tàacáisi íiméerica “báisíta”, Cristo icàlidacáiná macáita báisíiri iyú, imàni nacái càide iyúwa íimáaná. <sup>20</sup> Cristo idéca imànica macáita càide iyúwaté Dios icàlidáanaté ìwali. Iná macái imanùbaca wàacaalí Dios írí cayábéeri, yá wáimaca “Amén”, Cristo Jesús ìwalíise, íimáanáca “báisíta”, weebáidacáiná Cristo Jesús itàacái. <sup>21</sup> Yái Diosca, yácata ichàiniadéerica wía apóstolca, piácué nacái ipíchaná wawènúadaca wáiwitáisewa Cristo íicha. Dios idéca ibàlùadaca wía yàasunáipínáwa, wáibaidáanápíná írí. <sup>22</sup> Dios idéca ibànùaca Espíritu Santo wawàwalìculé, íná yéewa wáalíacawa báisíiri iyúcani Dios yàasunáica wía, wáalíaca nacáiwa Dios imànínápíná walí macáita yái cayábéerica icàlidéericaté walí ìwali.

<sup>23</sup> Quéwa éwitaté nucàlidacáanítacué pirí

nùanàanápínáté pìyacàle Corinto néré nupáchiacaténácué pía, càicáaníta càmítaté nùawa néré. Siùcade nuwàwaca nucàlidacuéca pìrìni cáná yéewaná càmítaté nùawa néré. Nucàlidacué pìrìni Dios yéemìapíná: Càmítaté nuwàwa nùuwichàidacuéca pía cachàinìiri iyú pibáyawaná ìwalìsewa ipíchanácué máiní achúmaca piwàwa nùwalìse. Ináté nuínáidacawa cawàwanáta cayábáwanái pìricuéni càmicaalípináté nùawa pìatalé ráunamáita. <sup>24</sup> Wía apóstolca, wáaliacawa peebáidacuéca Jesucristo itàacái tàì íméri iyú, íná càmita wawàwa wachùullacuéca pía cachàinìiri iyú peebáidáanápínácué càide iyúwa iwàwacutáanácué peebáidaca. Néese wawàwacáitacué wayúudàaca pía casímáicaténácué piwàwa.

## 2

<sup>1</sup> Ináté nuínáidacawa càmínápinátécué nupáchiaca pía caquialéta àniwa ipíchanácué máiní achúmaca piwàwa báawanama. Nùacaalítéwa pìatalécué ipíchawáiseté piwènúadaca píiwitáisewa pibáyawaná íichawatá, yá iwàwacutácaté nùuwichàidacuéca pía cachàinìiri iyútá. <sup>2</sup> Máinícaalícué achúmaca numànica piwàwa, néese càmítacué yéewa wasímáidáyacacawa. <sup>3</sup> Ináté càmítacué nupáchia pía, néeseté nubànùacuéca pìrì cuyàluta, pichùnìacaténácué wawàsi ipíchawáise nùanàaca pìatalécué, càmicaínáté nuwàwa nùacawa néré achúmacaténá nuwàwa pìwalicué, yácáiná nuwàwacué casímáica pimànica nuwàwa. Manuícaté nuínáidacawa nuwàwawa nacái pìwalicué casímáinápínáté piicáca nùacawa pìatalé casímáiri iyú. <sup>4</sup> Bàaluité nutànàacuéca pìrì yáara quéechéeri

cuyàlutaca nùlàacaténácué pía cachàiníiri iyú, néeseté máini achúmaca nuínáidáanícawa nuwàwawa. Catúulécanáca numànicaté nuwàwawa manuísíwata àta nuícháanícataléta. Quéwa càmitaté nutànàacué pirí cuyàluta achúmáanápínácué piwàwa, néese nutànàacatécué pirí yáara cuyàluta píalíacaténácuéwa máini cáinináca nuicácuéca pía manuísíwata.

*Perdón para el que había ofendido a Pablo*

<sup>5</sup> Yái imàníricaté ibáyawanáwa pìatalécué, achúmacaté imànicuéca piwàwa canánama. Càita nacái achúmacaté imànica nuwàwa. Quéwa siùcade càmita nuwàwa nucháawàaca iináwaná ìwali mamáalàacata cachàiníiri iyú, néese nuwàwaca numàacaca nuwàwawa ibáyawaná ícha, yùuwichàacáinátéwa manuísíwata. <sup>6</sup> Batéwa macáitacué pidéca piúcaca píchawani, íná idéca yùuwichàacawa ibáyawaná ichùullacawa. Càmitacué iwàwacutá piùwichàidaca mamáalàacatani. <sup>7</sup> Iná siùcade iwàwacutácué pimàacaca piwàwawa ibáyawaná ícha. Pichàiniadacué iwàwa nacái ipíchaná máini achúmaca iwàwa àta yúucacatalétawa píchacué càiripináta. <sup>8</sup> Iná nusutácué pícha manuísíwata píasáidáanápínácué cáinináca piicácani, peedácué pèewiréwa àniwani. <sup>9</sup> Nutànàacatécué pirí ìwali yái wawàsica núalimáidacaténácué nuicáwa pía núalíacaténátéwa asáisi pimànicaalícué càide iyúwa nuéwáidáanácué pía. <sup>10</sup> Iná siùcade pimàacacaalícué piwàwawa áiba wenàiwica ibáyawaná ícha, yásí nacái numàacaca nuwàwawa ícha. Yá nudéca numàacaca nuwàwawa Cristo iicápiná péenásàiricué ibáyawaná ícha, yái báawéerica imàníricaté nulí, nuwàwacáinácué

casíimáica piwàwa macáita. <sup>11</sup> Wamàacacué wawàwawa ibáyawaná ícha ipíchanácué Satanás imawènìadaca wía. Wáalíacáináwa báisíiri iyú Satanás yáalimáidaca wenàiwica namàníinápíná nabáyawanáwa.

### *Intranquilidad de Pablo en Troas*

<sup>12</sup> Nùanàacaté Troas ìyacàlená néré nucàlidacaté ná nàlì Cristo itàacái, yá Dios imàacacaté numànica cachàiníiri iyú nuíbaidacaté ná Wáiwacali irípiná, nucàlidáanápíná iináwaná madécaná wenàiwica irí. <sup>13</sup> Quéwa achúmacaté nuwàwa nuínáidacawa càmicáiná nùanàa nùacawéerináwa Tito yái nuíquérica iyúwa nuénásàiriwa, yeebáidacáiná Jesucristo itàacái. Néese càmicáináaté nùanàa Tito néré, ínáté nucàlidaca nuínáwanáwa Troas ìyacàlená mìnánái irí nùacaté náwa náicha, yá nùacatéwa Macedonia yàasu cáli nérépiná.

### *Victoriosos en Cristo*

<sup>14</sup> Quéwa nùaca Dios irí cayábéeri imawènìadacáiná wáicha wàuwidenái càiripináta, níara càmfíyéica iwàwa wacàlidaca Cristo Jesús iináwaná, yái wàyéerica abédanamata yáapicha. Nùaca Dios irí cayábéeri nacái imàacacáiná wacàlidaca itàacái madécaná wenàiwica irí. Yá Wáiwacali iináwaná icàlàliacawa macái cáli ínata càide iyúwa pumèníiri isàni icàlàlianáwa. <sup>15</sup> Yá cayábaca Dios iicáca wacàlidáaná Cristo iináwaná. Càica wíade iyúwa pumèníiri incienso isàni Cristo yèerica Dios irí iyúwa ofrenda, Cristo ìyacáiná wawàwalicu. Yá Cristo iináwaná icàlàliacawa macái wenàiwica íiwitáaná irí. Icàlàliacawa wenàiwicanái irí Cristo íwasèeyéipínáca Dios yàasu yùuwichàacáisi

íicha neebáidacáiná Cristo itàacái. Càita nacái Cristo iináwaná icàlaliacawa wenàiwicanái irí yúuquéeyéipinácawa Dios íicha càmicáiná neebáida Cristo itàacái. <sup>16</sup> Yái Wáiwacali itàacáica càicanide abénaméeyéi iríni iyúwa chéecáisimi isàni inuérica wenàiwica, cawinácaalí yúuquéeyéipinácawa Dios íicha nàuwichàapinácáináwa càiripináta. Néese yái Wáiwacali itàacáica càicanide áibanái iríni iyúwa pumèníri isàni yèerica wenàiwica ícauca càmíiri imáalàawa, cawinácaalí wenàiwica Cristo iwasèeyéipináca Dios yàasu yúuwichàacáisi íicha nàypinácáiná Dios yáapicha càiripináta. Quéwa, canácata wenàiwica yáaliméeri icàlidaca Wáiwacali itàacái ichàini iyúwa meedá. <sup>17</sup> Wacàlida wèepunícawa Dios itàacái quéwa càmita càì wamàni weedácaténá walíwa plata càide iyúwa madécaná áibanái imàníná. Néese wacàlidaca Dios itàacái machìwéeri iyú Dios iicápiná càide iyúwa wenàiwica Dios ibànuèyéica báisícáináta wawàwa wamànica càide iyúwa Dios ichùulianá wamànica, wàyacáiná nacái abédanamata Cristo yáapicha.

### 3

#### *El mensaje del nuevo pacto*

<sup>1</sup> Wadéca càì wacàlidaca waináwanáwa, wía apóstolca, íná cawàwanáta abénaméeyéi péenacué iyúunáidaca wadàbaca watàaníca wàwaliwa canùmaséeri iyú càide iyúwacué abénaméeyéi péená icháawàanaté wía quéechatécáwa. Quéwa càmita càì wamànica. Càita nacái càmita iwàwacutá wáasáidacuéca pirí cuyàluta áibanái itànèerica waináwaná ìwali píalíacaténácuéwa Dios ibànuèyéica wía. Càmitacué nacái iwàwacutá wasutáca

pícha cuyàluta picàlidáanácué waináwaná ìwali áibanái irí needácaténá nàataléwa wía. Madécaná áibanái yéewáidéeyéicué pía nadéca nasutáca pícha càiri cuyàluta, quéwa càmita càì wamànica. <sup>2</sup> Canáca iwàwacutácué walí pícha cuyàlutaca píacáinácué càicuéca píade iyúwa cuyàluta icàlidéeripiná waináwaná ìwali áibanáicaalí iwàwa yáaliacawa wàwali asáisí Dios ibànùacaalí wía, bàaluitécáiná peebáidacatécué Jesucristo itàacái wacàlidacaalítécué pirí iináwaná. Càicuéca píade iyúwa cuyàluta Dios itànèerica wawàwalicu wáaliacaténáwa Dios ibànùacaté wía, wía apóstolca. Macái wenàiwica náaliacawa peebáidacatécué Jesucristo itàacái wacàlidacaalítécué pirí iináwaná. <sup>3</sup> Macáita náaliacawa amaléeri iyú càicuéca píade iyúwa cuyàluta Cristo itànèerica wáibaidacalé iyú peebáidacáinácué Cristo itàacái wacàlidéericuéca pirí. Càmitacué càì píade iyúwa cuyàluta wenàiwica itànèerica tinta iyú. Càmitacué càì píade iyúwa tàacáisi natànèerica íba ìwali càide iyúwaté Dios itànàanáté itàacáíwa íba ìwali profeta Moisés irípiná. Néese cáuri Dios idéca ibànùacuéca Espíritu Santo piwàwa cáuri irìculé yáasáidacaténá Cristo yàasunáicuéca pía. Iná yéewa macáita náaliacawa Dios ibànùacaté núa nucàlidacaténácué pirí itàacái.

<sup>4</sup> Cristo idéca imàacaca manuica wáináidacawa wawàwawa Dios ìwali, wía apóstolca, yá wáaliacawa báisíiri iyú Dios ibànùacaté wía wacàlidacaténácué pirí itàacái. <sup>5</sup> Càmita wáalimá wacàlidaca Dios itàacái wachàini iyúwa meedá, néese macáita yái wamànírìca Dios idéca ichàiniadaca wía wamànicaténáni. <sup>6</sup> Dios idéca ichàiniadaca wía wáibaidacaténá irípiná, wacàlidáanápíná

yái tàacáisica icàlidéerica wàlisài wawàsi ìwali, yái wawàsi Dios imànírica wenàiwicanái yáapicha icùanápíná nía iyúwa yàasunáíwa. Yái wawàsi wàlisài càmíirita càide iyúwa wawàsi bàaluisàimica profeta Moisés itànèericaté iináwaná ìwali, yái tàacáisi íiméericaté Dios icùanápínaté israelitanái namànicaalí càide iyúwa ichùulianá nía. Yái bàaluisàimi tàacáisica Moisés itànèericaté icháawàaca wía wéetáanápínáwa càmicáiná wáalimá wamànica macáita càide iyúwa íimáaná. Quéwa siùcade Dios ichàiniadaca wía wéewáidacaténácué pía wàlisài wawàsi ìwali Dios imànírica wáapicha wawàwalicuise, yàaca walí Espíritu Santo, yái Espíritu yèerica wacáuca càmíiri imáalàawa.

<sup>7</sup> Bàaluté Dios itànàacaté itàacáíwa íba sàabadéeyéi ìwali, profeta Moisés yéewáidacaténá wàawirináimi israelitanái. Máinícáiná Dios icànaca mèlumèluíri iyú, íná yéewa idécanáamité Moisés iyaca Dios yáapicha yeedácaténá Dios ícha yái bàaluisàimi tàacáisica, yaté Moisés inàni icànaca nacái máiní mèlumèluíri iyú. Israelitanái càmítaté náalimá naicáidaca Moisés inàni irí máinícáiná inàni icànaca. Quéwaté yái camalásica ichacàcawa yàacawa Moisés inàni ícha. Ewita yái bàaluisàimi tàacáisica yáasáidacáaníta iwàwacutáaná wéetácawa wabáyawaná ichùuliacawa, càicáanítaté yàanàaca aléi èeri iriculé máiní mèlumèluíri iyú yàanàacáínaté Dios néese. <sup>8</sup> Íná yéewa wáalíacawa Dios imàníínápiná walí cayábéeri cachàiniwanái, wía Dios imàníiyéica yáapicha wàlisài wawàsi imàacáanápíná Espíritu Santo iwàlùacawa wawàwaliculé! <sup>9</sup> Núumacué pirí àniwa; éwita yái bàaluisàimi tàacáisica icháawàacáaníta wía

wéetáanápínátéwa wabáyawaná ichùulìacawa, càicáanítaté Dios yáasáidaca wenàiwicanái irí ichàini manuúriwa icànéerica mèlumèluíri iyú imàacacaalíté itàacáíwa profeta Moisés irí. ¡Iná yéewa wáalíacawa máini cayábéericani cachàiníwanái yái wàlisài wawàsica Dios imàníirica wáapicha iicácaténá wía iyúwa mabáyawanéeyéi, cayábacaténá nacái imànica wáiwitáise! <sup>10</sup> Báisíta yái tàacáisi bàaluisàimica yàanàcaté mèlumèluíri iyú. Quéwa siúcade waicácani iyúwa càmíirica máini cawènica yácáiná wàlisài wawàsi idéca yàanàaca, máiníri cayába cachàiníwanái quéechéerimi ícha. <sup>11</sup> Càide iyúwaté tàacáisi bàaluisàimi yàanàanáté mèlumèluíri iyú éwitaté imáalàapínátéwa, càita nacái cayábéeri cachàiníwanái yái wàlisài wawàsica iyamáacáináwa càiripináta wáapicha.

<sup>12</sup> Wáalíacawa wàlisài wawàsi iyamáanápínáwa càiripináta, iná wacàlidaca Dios itàacái macàaluínináta, càmita nacái wamáisanía Dios itàacái wenàiwica ícha. <sup>13</sup> Càmita iwàwacutá wamànica càide iyúwa profeta Moisés imànínáté. Idécanáamité Moisés icàlidaca Dios itàacái israelitanái irí, yá ibàliacaté inàniwa wáluma iyú ipíchaná israelitanái iicáca camalási ichacàca yàacawa inàni ícha, yái camalásica càmíirica icàna càiripináta. <sup>14</sup> Quéwa càmitaté náalía néemìaca càinácaalí ímáaná yái Dios itàacáica, matuícáináaté náiwitáise. Siúca nacáide naléecaalí yái tàacásica bàaluisàimica Dios imàaquéericaté profetanái irí, yá mamáalàacata càmita náalía néemìacani càinácaalí ímáaná matuícáiná náiwitáise càide iyúwa cáucuíri wáluma idéca nacáicaalí ibàliaca náiwita. Càmita idé catuíca náiwitáise yácáiná

abéerita Cristo yáalimá imàacaca náalíá néemìacani, quéwa càmita neebáida itàacái. <sup>15</sup> Ata siùca nacáide naléecaalí macáita yái cuyàlutaca profeta Moisés itànèericaté, yá mamáalàacata càmita náalíá néemìaca càinácaalí íimáaná, càide iyúwa cáucuíri wáluma idéca nacáicaalí ibàlìaca náiwita. <sup>16</sup> Quéwa áibacaalí israelita iwènúada íiwitáisewa Wáiwacali irípiná, yásí Wáiwacali imàacaca yáalíaca yéemìaca Dios itàacái, càide iyúwa Wáiwacali idéca nacáicaalí yeedáca cáucuíri wáluma wenàiwica íiwita íicha, yéemìacaténá Dios itàacái. <sup>17</sup> Wáiwacali iyaca abédanamata Espíritu Santo yáapicha, íná wadèniacáiná Espíritu Santo, yásí Espíritu Santo iwasàaca wía wacàlidacaténá Dios itàacái macàaluínináta, wáalíacaténá wéemìaca nacái càinácaalí íimáaná. <sup>18</sup> Péemìacué comparación: Càmita wabàlì wànàniwa cáucuíri wáluma iyú. Càita nacái macáita wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, càmita wabàa Wáiwacali íiwitáisewa áibanái wenàiwica íicha. Càide iyúwa chapúa íibàacaalí èeri icamaláná quírameníwaca, icànacaténá èeri icamaláná iyú, càita nacái Espíritu Santo imàacaca wáasáidaca áibanái irí mainí cayábéerica Wáiwacali íiwitáise. Càide iyúwa waicáidaca nacáicaalí Wáiwacali yéenáiwana íríwa icànéerica mèlumèluíri iyú chapúa irícuíse, càita nacái wamàacaca wawàwawa Wáiwacali ìwaliwa, weebáida nacái itàacái, íná yéewa Espíritu Santo imàacaca wáiwitáise iwènúaca yàacawa Wáiwacali íiwitáise iyúwa, wàyacaténá càide iyúwa Wáiwacali iyáaná. Macái yàawiría imanùbaca wadèniaca Wáiwacali íiwitáisewa cachàiníwanái. Càita Wacuèrinásàiri imànica wawàwalìcu, yái Espíritu Santoca.

## 4

<sup>1</sup> Iná wía apóstolca, càmita cáalu wacàlidaca Jesucristo iináwaná ìwali. Càmita nacái waméyáawa, Dios iicácáiná wapualé, imáidaca wía wáibaidacaténá irípiná. <sup>2</sup> Càmita wamàni wawàsi báawéeri ibàacanéeri iyú iwàwacutéerica báica wía ìwalíse. Càmita wéewáida wenàiwica cachìwéeri tàacáisi iyú. Càmita nacái wawènúada Dios itàacái wachìwáidacaténá áibanái. Néese wacàlidaca Dios itàacái abéerita, machacàníiri iyú, yái báisíiri tàacáisica. Càita wamànica macáita báisíiri iyú yéewacaténá macái wenàiwica náalía watàanica báisíiri iyú Dios iicápiná. <sup>3</sup> Wacàlidaca amaléeri iyúni yái tàacáisi íiméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Abénaméeyéi wenàiwica càmita náalía néemìaca cayábani càinácaalí íimáaná, quéwa níawamita yúuquéeyéipinácawa méetàuculé Dios íicha càiripináta. <sup>4</sup> Càmicáiná neebáida íná yéewa Satanás idéca matuíca imànica náíwítáise, yái Satanás, nàasu cuwáisàiricani ichùulièrica èeri mìnánái ííwítáise. Càide iyúwa matuíyéimi càmlíná náalímá naicáca camalási icànéeri mèlumèluíri iyú, càita nacái Satanás matuíca imànica náíwítáise, níái càmlíyéica yeebáida Jesucristo itàacái, ipíchaná náalíacawa máiní cayábéericani yái tàacáisi wacàlidéerica Cristo iináwaná ìwali, yái Cristo cachàiníirica ííwítáise icànéerica mèlumèluíri iyú, cáimiétacanéeri náicha canánama, yáasáidéerica walí càinácaalí Dios ííwítáise iyaca, Dioscáináni yái Cristoca. <sup>5</sup> Wía apóstolca, càmita wacàlida tàacáisi wàwaliwa yéewacaténá cayábaca wenàiwica iicáca wía, néese wacàlidaca Jesucristo ìwali

Wacuèriná Dioscani. Wáimacáita nacái wàwaliwa piasu wenàiwicacuéca wía wáibaidacaténacué piri cáininácáiná waicáca Jesús. <sup>6</sup> Wacàlidaca Jesucristo iináwaná ìwali, yácáiná Dios idéca imàacaca wáalíacawa ìwali. Bàaluitésíwa canácaté camalási cháì èeri iricu. Néeseté Dios ichùullacaté camalási icànáanápínaté catéeri irìcuíse. Càita nacái Dios idéca imàacaca icamaláwa icànaca wawàwalìculé amalácaténá wáiwitáise yéewanápiná wáalíacawa Dios íiwitáise ìwali máiní cayábéericani. Jesucristo yáasáidaca walí amaléeri iyú càinácaalí Dios íiwitáise iyaca, Dioscáináni yái Jesucristoca.

### *El vivir por la fe*

<sup>7</sup> Yá wadèniaca Dios icamaláná wawàwalìcuwa, íná wáalíacawa Dios ìwali. Wadèniá nacái ichàini wàyacáiná abédanamata Jesucristo yáapicha. Yái camalásica, chàinisi nacái càicanide iyúwa wawàsi máiníiri cawènica, cayábéeri nacái iicácanáwa, iwàwacutéeri wacàlidaca ìwali áibanái irí. Quéwa wadèniaca yái cawènírica wawàsica wainá machawàaquéeri irìcuwa càiride iyúwa catùu mawèníchúu, bàcabàquéechúuca meedá, ibái icatùulenáca. Càita wáasáidaca Dios néeséericani yái chàinisi manuírìca ìyéerica wawàwalìcu. Càmita wáibaida wachàini iyúwa. <sup>8</sup> Iná éwita máinícáaníta càulenáca namànica walí macái watéesebàa, càicáaníta wáalímá wáibaidaca Dios irípiná. Ewita nacái achúmacáaníta wáináidáanícawa wawàwawa ìwalíise yái wàuwichàanácawa, càicáaníta càmita wawènúada wáiwitáisewa Dios íicha. <sup>9</sup> Napiàdádaca nàuwichàidáanápíná wía, quéwa Dios càmiírìta imàaca wía abéerita. Náucaca wía cáli íínatalé, quéwa càmitàacá namáalàida wía. <sup>10</sup> Ata alénácaalí

wàacawa, yá abénaméeyéi iwàwaca inúaca wía, íná wàyaca càiripináta càide iyúwa Jesús iyáanáté, yái yáaliéricatéwa yéetáanápínátéwa cáiwíiri iyú. Càita wàuwichàacawa cháí èeri írìcu wáasáidacaténá macái wenàiwica írì cáuca Jesús, yái icuèrica wía báawéeri íicha. <sup>11</sup> Idècunitàacá wàyaca cháí èeri írìcu, yá macái èeri imanùbaca abénaméeyéi iwàwaca inúaca wía weebáidacáiná Jesús itàacái, wacàlidacáiná nacái iináwaná. Càita wáasáidaca áibanái írì wadèniáná Jesús icáuca càmliri imáalàawa éwita wainá yéetácaánítawa áibaalípiná. <sup>12</sup> Wacàlidacatécué pirí Jesucristo iináwaná, íná áibanái iwàwaca inúaca wía, quéwa pidécuéca peedáca piríwa picáucawa càmliri imáalàawa peebáidacáinácué Jesucristo itàacái.

<sup>13</sup> Bàaluté profetanái itànàaca tàacáisi Dios inùmallcuise íiméerica: “Nuebáidaca Dios íná nucàlidaca wenàiwicanái írì manuúca nuínáidacawa nuwàwawa Dios ìwali”, càì íimaca yái tàacáisica. Càita nacái wía, wadéca weebáidaca Dios càide iyúwaté profetanái yeebáidáaná, íná wacàlidaca nacái áibanái írì Dios iináwaná. <sup>14</sup> Wacàlidaca Dios iináwaná wáalíacáináwa Dios imichàidacaté Wáiwacali Jesús yéetácaísi íicha. Càita nacái wáalíacawa Dios imichàidáanápíná wía yéetácaísi íicha wàyacáiná abédanamata Jesús yáapicha. Yá Dios itépiná wía yàataléwa, píacáanítacué nacái. <sup>15</sup> Wía apóstolca, wàuwichàacawa wayúudàacaténácué píá. Yá manùbéeyéicalícué péená nawènúada náiwitáisewa Dios írìpiná, yásí manùbéeyéi nàapíná Dios írì cayábéeri ìwali yái cayábéerica imàníirica nalí, yéewacaténá manùbéeyéi yáwanái náalimá náalíacawa máiní cayábéerica Dios íiwitáise.

<sup>16</sup> Íná càmita waméyáawa wacàlidaca Jesucristo

iináwaná ìwali. Ewita wainá máinícaáníta béeri yàacawa, càicáaníta Dios iwàlisàida yàacawa wáiwitáise èeri imanùbaca. <sup>17</sup> Ewita wàuwichàacáanítawa manuísíwata Cristo irípiná madécaná èeri, càicáaníta waicáca wàuwichàanáwa cháí èeri irìcu iyúwa achúméeri wawàsi ichàbéeripinácawa wáicha ráunamáita máinícaíná manuísíwéerica yáí cawènírica wadènièripináca càiripináta chènuniré ìwalíise yáí wàuwichàanácawa Cristo irípiná, yácaíná wàypiná máiní cáimiétaquéeri iyú Dios yáapicha chènuniré, icànéeyéí mèlumèlúri iyú càiripináta. <sup>18</sup> Iná càmita máiní wáináidáanícawa ìwali yáí wàuwichàanácawa, càmicáíná cawèni waicá yáí wawàsi ìyéerica cháí èeri irìcu, yácaíná macáita yáí ìyéerica cháí èeri irìcu imáalàapinácawa mesúnamáita. Néese wamàacaca wawàwawa ìwali yáí cawèníri chènuníiséerica càmlíricáwaca waicá, ìyéerica néré wàyacatalépináca càiripináta, wáalíacáínáwa yáí chènuníiséerica càmlíricáwaca wadé waicáca siùcade ìyéeripiná càiripináta èeri càmlíri imáalàawa.

## 5

<sup>1</sup> Wáalíacawa wainá ìyaca càide iyúwa capíi wadènièrica cháí èeri irìcu, càide iyúwa nacái capíima càmlírica ìya càiripináta. Néese wéetácaalíwa càide iyúwa capíi imáalàacaalíwa, yá wadènapiná waináwa chènuníiséeri, Dioscáíná idéca ichùniaca walípináni, càiride iyúwa wacapèepiná chènuníiséerica càmlírica imáalàawa, càmlírica wenàiwica imànicalé icáapi iyúwa. <sup>2</sup> Iná yéewa idècunitàacá wàyaca cháí èeri irìcu wainá èeri irìcuírica yáapichawa, yá máiní wawàwaca wàwalica

wainá wàlisàíwa chènuníiséerica. <sup>3</sup> Yá wàwalipiná wainá wàlisàíwa néré càide iyúwa wàwalicaalí wabàlewa. <sup>4</sup> Idècunitàacá wàyaca cháí èeri irìcu wainá irìcuwa, yá achúmaca wawàwa wáináidacawa wainá ìwaliwa, wawàwacáiná wàwalica wainá wàlisàíwa, yéewanápiná wainá èeri irìcuíri iwènúacawa wàlisàí iyú ìwalíise yáí wacáuca càmíirica imáalàawa Dios yèeripináca walí. <sup>5</sup> Dios idéca màulenáca imànica wía wàwalicaténá wacáuca wàlisàíwa. Dios idéca nacáí imàacaca walí Espíritu Santo yàacawéeridacaténá wía yéewanápiná wáalíacawa báisíiri iyúcani Dios yàanápiná walí wacáuca wàlisàí càide iyúwa ímáanáté walí.

<sup>6</sup> Iná yéewa manuíca wáináidacawa wawàwawa Dios ìwali mamáalàacata. Wáalíacawa idècunitàacá wàyaca cháí èeri irìcu wainá irìcuwa, wàyaca càide iyúwa canéeyéi yàasu cáli, càmíicáináca wàya Wáiwacali yáapichawa. <sup>7</sup> Càmitàacá wáalimá waicáca Wáiwacaliwa, quéwa weebáidacani wáíwítáise iyúwa idècunitàacá wàyaca cháí èeri irìcu. <sup>8</sup> Manuíca nacáí wáináidacawa wawàwawa Wáiwacali ìwaliwa. Wáalíaca nacáíwa cayábáanápiná cachàiniwánáí walíni wéetácaalíwa wamusúacaténáwa wainá íichawa wàacaténá wàyaca chènuniré Wáiwacali yáapichawa. Càita máini wawàwa wàyaca yáapicha. <sup>9</sup> Iná wáalimáida wamànica càide iyúwa Wáiwacali iwàwáaná càiripináta idècunitàacá wàyaca wainá irìcuwa cháí èeri irìcu, càita nacáí wéetácaalíwa wàacaténá wàyaca Wáiwacali yáapichawa. <sup>10</sup> Yácáiná wía yeebáidéeyéica Cristo itàacáí, iwàwacutápiná macáita wabàlùacawa Cristo ípunita áibaalípiná chènuniré, Cristo icàlidacaténá waináwaná ìwali, cànínacaalíté wamànica wàyacaalíté cháí èeri irìcu

wainá irícuwa. Wáibaidacaalí cayábéeri iyú Cristo irípiná, yásí yàaca wawèni. Quéwa càmicaalí wáibaida cayába irípiná, càita nacái canácaalí iwèni yái wáibaidacaléca, yá canáca wàasu cawèníiri.

### *El mensaje de la paz*

<sup>11</sup> Iná wáalíacáináwa iwàwacutáca wàaca Wáiwacali iyéinináwa, wía apóstolca, iná wáalimáidaca cachàiníiri iyú wáasáidacaténá áibanái irí watàaníca báisíiri iyú, Dios idéca nacái ibànùaca wía. Dios yáalíacawa wàwali cayábéeri iyú, ìwali nacái yái wamàníirica. Yá nuwàwacué píalíacawa nacái Dios idéca ibànùaca wía. <sup>12</sup> Picácué píináidawa watàanícáita wàwaliwa cayábéeri iyú meedá càide iyúwaté abénaméeyéi péenácué icháawàaná waináwaná ìwali quéechatécáwa. Càmita cáimacái waicá wíawawa áibanái íicha, néese wawàwacáita píalíacuécawa càinácaalí wamànica, càinácaalí watàaníca nacái wawènúadacaténá wenàiwica íiuitáise Dios irípiná. Càita wacàlidacuéca píriní casíimáicaténácué piicáca wía, wía yéewáidéeyéicatécué píá. Iná áibanái íimacaalícué pírí càmítasa Dios yàasu apóstol núa, íibaidéerica Dios irípiná, yásí píalimácué pimawèniadaca nàasu tàacáisi, níara cachàiníiyéica íicáca yáawawa iyúwa cayábéerica íicácanáwa, icàlidéeyéi nacái máiní cayábéeri iyúni, quéwa càmita báisí nawàwa náibaidaca Dios irípiná náiwitáise cayábéeri yáapichawa. <sup>13</sup> Abénaméeyéi péenácué nadéca náimaca wàwali máiwitáise casa wía máiníacáiná wáibaidaca Dios irípiná cachàiníiri iyú, wacàlidacáiná nacái itàacái macái wachàini iyúwa. Quéwa wadéca wamànica càì cáininácáiná

waicáca Dios, wawàwa nacái áibanái yàaca irí cayábéeri. Néese macáitacué pialíacawa wadéca wéewáidaca pía éeréeri iyú, cáimiétaquéeri iyú nacái càide iyúwa cáiwitáiséeyéi. Wadéca càì wamànica wayúudàacaténácué pía. <sup>14</sup> Wáalíacawa cáinináca Cristo iicáca wía manuísíwata, íná yéewa máini wawàwaca wáibaidaca irípiná macái wacáuca iyúwa wáalíacáináwa báisíiri iyúcani abéeri wenàiwica, yái Cristoca, idéca yéetácawa macái wenàiwica íchawalíná. Iná yéewa Dios iicáca macái wenàiwica càide iyúwa nadéca nacáicaalí néetácawa nabáyawaná ichùullacawa. <sup>15</sup> Cristo idéca yéetácawa macái wenàiwica íchawalíná, yéewanápiná cawinácaalí ìyéeyéica cháì èeri irícu yeebáidéeyéica Cristo itàacái càmita nàya càide iyúwa nawàwáanáta meedá, néese iwàwacutá nàyaca càide iyúwa Cristo iwàwáaná, yái yéetéericatéwa wáichawalíná, imichèericaté nacáíwa yéetácáisi ícha wàwalínápiná. <sup>16</sup> Iná siùcáisede càmita waicá áibanái càide iyúwa èeri mìnánái iicáaná wenàiwica. Ewita bàaluité canácáanáta iwèni waicáca Cristo, càide iyúwa èeri mìnali meedá, càicáanáta siùcade càmita quirínama wáináidacawa ìwali càì. <sup>17</sup> Iná cawinácaalí wenàiwicaca ìyéerica abédanamata Cristo yáapicha, Dios idéca iwàlìsàidaca íiwitáise. Yái iyúwaté íyáaná quéechatécáwa idéca ichàbacawa ícha, yá idéca idàbaca ìyaca wàlìsàì iyú.

<sup>18</sup> Dioscata yái imànírica càiri cayábéeri wenàiwicanái irí. Cristo yéetácatéwa wáichawalíná, íná Dios idéca iwènúadaca wáiwitáise irípiná, yá siùcáisede cayábaca wáapicha Dios, idéca nacái Dios imáidaca wía wáibaidacaténá irípiná, wacàlidacaténá itàacái macái wenàiwica irí yéewanápiná

neebáidacani, cayábacaténá náapicha Dios nacái.  
 19 Yái tàacáisi íimáanáca, Cristo yéetácatéwa èeri mìnánái íchawalíná nabáyawaná ìwalíse, yéewanápiná cayábaca náapicha Dios, yá Dios imàacaca iwàwawa nabáyawaná ícha, cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Dios idéca ichùulàca wacàlidáanápiná yái tàacáisi wenàiwicanái irí.  
 20 Iná Cristo ibànuèyéica wía wacàlidacaténá itàacái wenàiwicanái irí. Wacàlidacuéca pírí Cristo itàacái Dios imáidacáinácué pía wàasu tàacáisi iyú. Yá wasutácué pícha wawàsi manuísíwata Cristo inùmalìcuíse piwènúadánápinácué píwítáisewa Dios irípiná yéewanápinácué cayábaca píapicha Dios. 21 Cristo càmitaté imàni ibáyawanáwa; quéwa Dios yùuwichàidacaténi wáichawalíná càide iyúwa cabáyawaná nacáiricani, yái Cristoca. Dios yùuwichàidacaté Cristo càide iyúwa idéca nacáicaalí macái èeri mìnánái ibáyawaná ìyaca ìwali, yái Cristo mabáyawanéerica. Càité Dios imànica yéewanápiná mabáyawanáca iicáca wía, wía ìyéeyéica abédanamata Cristo yáapicha, Cristo yùuwichàacáinátéwa yùuwichàacáisi iyú yàanèeripinácatéwa wàwali wabáyawaná ìwalísewa.

## 6

1 Iná siùcade wáibaidacáinácué Dios irípiná píapicha, yá wasutácué pícha wawàsi càmlínápinácué piúca píchawa yái cayábéeri Dios imànìricuécá pírí mawèníri iyú iwasàacaténácué pía yàasu yùuwichàacáisi íchawa. 2 Bàaluitécáiná profeta itànàacaté Dios itàacái. Dios ímacaté: “Nuémìacaté pisutáaná nuícha nuwàwacaalíte nuicáca pipualé; yáté nuwasàaca pía nùasu

yùuwichàacáisi íichawa nuyúudàacaténá píá”,  
cài íimaca yái Diosca. Siùcade wéenánái, idéca  
wéenáiwaná yàanàaca cayábéeri iyú Dios iicácaténá  
wapualé siùcade, íná iwàwacutá wenàiwica isutáca  
Dios íicha siùca. ¡Siùca Cristo iwàwaca iwasàaca  
wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha!

<sup>3</sup> Wáalimáidaca macái wachàini iyúwa wàyacaténá  
machacàníiri iyú càiripináta ipíchaná áibanái  
báawaca naicáca Dios itàacái wacàlidéerica nalí,  
néese càmita nawàwa nawènúadaca náiwitáisewa  
Dios irípiná. Wàyaca machacàníiri iyú càmicáiná  
wawàwa áibanái itàaníca báawéeri iyú ìwali yái  
wáibaidáanáca Dios irípiná. <sup>4</sup> Néese càinácaalí  
wawàsi wamàni, yá wáalimáidaca wáasáidaca Dios  
yàasu wenàiwicaca wía íibaidéeyéica irípiná. Càita  
wáasáidaca Dios yàasu wenàiwicaca wía: Wàidenlàca  
wàuwichàanáwa máiní matuíbanáiri iyú, éwita  
canácaalí walí wawàsi wamáapuèrica, càita nacái  
áibanáicaalí càulenáca namànica walíni. <sup>5</sup> Càita  
nacái wàidenlàca wàuwichàanáwa matuíbanáiri  
iyú éwita nacapèedáidacaalí wía, càita nacái  
náucacaalí wía presoíyéi ibànaliculé, càita nacái  
báawacaalí namànica yàcalé mìnánái íiwitáise àta  
napìacatalétawa nàwacáidáyacacawa nanúacaténá  
wía. Càita nacái wàidenlàca wàuwichàanáwa  
matuíbanáiri iyú éwita iwàwacutácaalí wáibaidaca  
cachàiníiri iyú àta máinícataléta chamàleca wía,  
càita nacái càmicaalí waimá cayába táiyápinama  
wáibaidacaténá Dios irípiná, wasutácaténá íicha  
nacái, càita nacái máapicaalí wía canácáiná  
wayáapiná. <sup>6</sup> Càita wamànica wáasáidacaténá  
Dios yàasu wenàiwicaca wía íibaidéeyéica irípiná.  
Wàyaca masaquèeri iyú; wáalíaca báisíiri tàacáisi;

càmita calúa wía ráunamáita áibanái yáapicha, wamàni nacái nalí cayábéeri; Espíritu Santo ìyaca wawàwalìcu; cáinináca waicáca wenàiwica báisìiri iyú yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Càita wáasáidaca Dios yàasu wenàiwicaca wía íibaidéeyéica irípiná. <sup>7</sup> Càita nacái wacàlidaca yái tàacáisi báisìirica, wamànica nacái Dios ichàini iyú yái cà míirica wenàiwica idé imànica. Yái wàyáanáca machacànìiri iyú, càicanide iyúwa wacáapisài chènuníiséerica wapéliéripiná iyú Dios irípiná. Càita wamànica ùwicái Dios irípiná: Wamànica ùwicái Satanás íipunita wawènúadacaalí wenàiwica íiwitáise Dios irípiná. Wàyacaalí nacái machacànìiri iyú, yásí wacùaca wíawawa ipíchaná wamànica wabáyawanáwa. <sup>8</sup> Abénaméeyéi wenàiwica nàaca wáimiétacaná. Aibanái nacái caná wawèni naicáca wía. Abénaméeyéi natàaníca wàwali cayábéeri iyú; áibanái nacái natàaníca wàwali báawéeri iyú. Naicáca wía càide iyúwa cachìwéeyéi éwita wacàlidacáaníta yái báisìiri tàacásica. <sup>9</sup> Namànica walí báawéeri càide iyúwa càmicaalí náalía naicáca wía, éwita náalíacáaníta naicáca wía cayába. Naicáca wía iyúwa yéetéeyéipináwa, quéwa cáuca wía. Nàuwichàidaca wía manuísíwata quéwacá càmita nanúa wía. <sup>10</sup> Naicáca wía iyúwa achúméeyéi iwàwa, yá báisícata áibaalí achúmaca wawàwa, quéwa wayanídacawa mamáalàacata wawàwalìcuísewa. Éwita catúulécanácáaníta wía, càicáaníta wadéca wawacùaca yái báisìiri cawènìirica madécaná wenàiwica irí, yái tàacáisi íiméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Wàyaca càide iyúwa canásíwéeyéi yàasu, quéwa Dios yáapicha wadèniaca macáita.

11 Píacué wéenánáica Corinto ìyacàlená m̀nanáica, wadéca wacàlidacuéca pírí macáita iyúwa wáináidáanáwa. Càmitacué wabàa pícha wáiwitáisewa. 12 Càmita wawènúada pícha wáiwitáisewa, néese cáinináca waicácuéca pía mamáalàacata. Quéwa càmitacué máiní cáininá piicáca wía. 13 Iná nusutácué pícha wawàsi càide iyúwa abéeri nánaniri isutáaná yéenibe íchawa wawàsi: Cáininácué piicáca wía báisíiri iyú càide iyúwa cáinináanácué waicáca pía.

### *Somos templo del Dios viviente*

14 Picácué picásàawa náapicha níara càmiyéica yeebáida Jesucristo itàacái, càita nacái picácué pimàni wawàsi náapicha, càmicáiná yéewa abédanamacué píiwitáise náapicha; yáacáiná cawinácaalí iwàwéerica ìyaca machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná càmita yéewa abédanama íiwitáise áiba wenàiwica yáapicha càmiíríca iwàwa ìyaca machacàníiri iyú. Càide iyúwa càmlíná yéewa camalási yàacawéeridaca catéeri, càita nacái càmita yéewa abédanama amaléeri íiwitáise catéeri íiwitáise yáapicha. 15 Càide iyúwa càmlíná yéewa abédanamata Cristo íiwitáise Satanás yáapicha, càita nacái cawinácaalí yeebáidéerica Jesucristo itàacái càmita nacái yéewa abédanamata íiwitáise yáapicha abéeri càmiíríca yeebáida Jesucristo itàacái. 16 Péemíacué comparación: Canáca yéewaná wenàiwica itéca ídolonái, níái cuwáináí yéenáíwanáca, Dios yàasu templo irìculé, yái capíi wenàiwica isutácàaluca Dios íicha, càmicáinácué yéewa wàaca cuwáináí icàaluíniná wàacaalí Dios icàaluíniná. Píacué, càicuéca píade iyúwa cáuri Dios yàasu templo, cáuri

Dios ìyacáinácué piwàwalìcu. Dios ìyacáinácué píapicha, íná canáca yéewaná pìyaca abédanamata áibanái yáapicha càmiyéica yeebáida Dios. Dios idéca càì íimaca wàwali, wía yàasu wenàiwicaca:

“Nùyapíná nèewibàa, nuèpunípiná nacáíwa náapicha; núatapíná Nacuèriná Dios, níatapíná nacái nùasu wenàiwica”,

càì íimaca yái Diosca. <sup>17</sup> Iná Wáiwacali íimaca walí nacái:

“Pímusúacuéwa nèewíise, píacué nacáíwa náicha; picácué pimàni pibáyawanáwa náapicha, níara casaquèeyéica íiwitáise. Néese nuedápinácué píawa nùasu wenàiwicapínáwa.

<sup>18</sup> Núatapíná Píaniricué, píatapínácué nacái nuénibewa”,

íimaca yái Wáiwacalica, yái cachàinírìca náicha canánama.

## 7

<sup>1</sup> Iná péemìacué cayába, píacué wéenánái cáininéeyéica waicáca, nudéca nucàlidacuéca piríni càide iyúwa Dios íimáanáté cáimiétacanéeri iyú imàníinápiná walí. Iná iwàwacutá wacùaca wíawawa masaquèeri iyú méetàuculé báawéeri íicha ipíchaná wamànica wabáyawanáwa wainá iyúwa, wáiwitáise iyú nacáíwa. Iwàwacutácué wàaca Dios iyéininá, wamàaca irí nacái wíawawa wáalimáidacaténá wàyaca mabáyawanéeri iyú.

### *La conversión de los corintios*

<sup>2</sup> Píacué wéenánáica, wasutácué píicha wawàsi cáinináanápínácué piicáca wía àniwa. Canácatacué báawéeri wamànírìrité pirí. Càmitaté nacái wawènúadacué píiwitáise cayábéeri íicha.

Canátaté wachìwáidáanácué pía. <sup>3</sup> Càmita càì núuma nucháawàacaténácué pía. Càide iyúwaté núumáanácué pírí quéechatécáwa: Cáininácuéca nuicáca pía manuísíwata, idècunitàacá nùyaca cháì èeri irìcu, càita nacái wéetácaalíwa. <sup>4</sup> Manuíca nuínáidacawa nuwàwawa pìwalicué pimàninápinácué machacànírí iyú càide iyúwa núumáaná. Máiní casímáica nuicácuéca pía nacái pimànicáinácué cayábéeri. Ewita wàuwichàacáanítawa manuísíwata, wía apóstolca, càicáaníta nuchàiniadaca nuwàwawa casímáiri iyú manuísíwata nuémìacáinácué piináwaná ìwali.

<sup>5</sup> Wàanàacatáiseté aléi Macedonia yàasu cáli ìnatalé, càmita wadé wayamáidacawa matuìbanáiri iyú, néese namànica walí máiní càulenéeri iyú àta alénácaalí wàacawa. Abénaméeyéi nawàwaca napéliaca wía. Yá nacái achúmaca wáináidacawa wawàwawa wacalùniwa wawàwalicúsewa. <sup>6</sup> Quéwa Dios, yái ichàiniadéerica nawàwa, cawinácaalí achúméeyéica iwàwa, ichàiniadacaté wawàwa nacái Tito yàanàacaalíté wàatalé. <sup>7</sup> Càmíiritaté abéta Tito ìwali casímáica wawàwa yàanàanáca, néese casímáicaté wawàwa pichàiniadacáinácué Tito iwàwa iyacaalítécué píapicha. Tito icàlidacaté walí máinícué piwàwa piicáca wía. Icàlidacaté nacái walí achúmáanácué piwàwa nùwalíná, máinícué nacái piwàwaca pimànica càide iyúwa nùlàanácué pía. Ináté nuémìacáináté càiri tàacáisi, íná casímáicaté nuwàwa máiní cachàiníwanái.

<sup>8</sup> Ewitaté nùasu quéechéeri cuyàluta nutànèericatécué pírí achúmacaté imànicuéca piwàwa, càicáaníta siùca càmita achúma nuwàwa ìwali. Quéechatécáwa achúmaca nuwàwa

núaliácáinátéwa achúmaca nùasu quéechéeri cuyàluta imànicuéca piwàwa achúma èeripinátaté.

<sup>9</sup> Siùca quéwa casímáica nuwàwa. Càmita casímái nuwàwa ìwali yái achúmáanácuéca piwàwa, néese casímáica nuwàwa piwènúadacáinátécué píiwitáisewa Dios irípiná àniwa achúmacáinácué piwàwa ìwalíse yái báawéerica pimàníricatécué. Achúmacatécué piwàwa càide iyúwa Dios iwàwáaná, íná yéewa yáara quéechéeri cuyàlutaca nutànèericatécué pirí idéca iyúdàacuéca pía.

<sup>10</sup> Achúmacaalí wawàwa wabáyawaná ìwaliwa càide iyúwa Dios iwàwáaná, yásí wawènúadaca wáiwitáisewa báawéeri ícha Jesucristo iwasàacaténá wía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Néese càmita quirínama iwàwacutá achúmaca wawàwa ìwalíse. Quéwa áibanái èeri mìnánái càmiyéica yeebáida Jesucristo itàacái, achúmacaalí nawàwa iwàwacutácáiná nàuwichàacawa nabáyawaná ichùuliacawa cháí èeri irícu, càmita nawènúada náiwitáisewa Dios irípiná. Iná néetápinácawa nabáyawaná yáapichawa méetàuculé Dios ícha càiripináta.

<sup>11</sup> Idéca achúmacuéca piwàwa pibáyawaná ìwalicuéwa càide iyúwa Dios iwàwáaná, jíná Dios idéca imànicuéca pirí cayábéeri manuísíwata! Dios idéca imàacacué pínáidacawa cáaliácáiri iyú ìwali yái báawéeri wawàsica, ínáté pidécuéca pichùnìacani ipíchanácué cabáyawanáca pía ìwalíse mamáalàacata. Yá máiní calúacatécué piicáca yái báawéeri wawàsica namàníricaté pèewi. Cáalucatécué nacái pía càmicáinácué piwàwa Dios yùuwichàidacuéca pía. Néeseté piwàwacuéca piicáca núa. Piwàwacatécué nacái piùwichàidaca péenàsàiri imàníricaté ibáyawanáwa. Iná pidécuéca

píasáidaca càmita quirínama cabáyawanáca pía ìwalíse yái wawàsi báawéerica. <sup>12</sup> Iná nutànàacaalícué pirí yáara quéechéeri cuyàlutaca, báisícata nuínáidacatéwa nùyaca ìwali yái wenàiwica imàníiricaté ibáyawanáwa, nuyúudàacaténá nacái yái yùuwichèericawa báawéeri ìwalíse. Quéwa máiní cachàiníwanái nuínáidacatéwa nùyaca pìwalícué canánama yéewanápinaté píasáidacuéca Dios iicápiná cáinináanácuéca piicáca wía. <sup>13</sup> Càita Dios idéca ichàiniadaca wawàwa yéewacaténá casímáica wía àniwa.

Quéwa máiní casímáica cachàiníwanái wawàwa waicáca casímáiná Tito iwàwa, yácáiná macáitacué pidéca pichàiniadaca iwàwa manuísíwata. <sup>14</sup> Ipíchawáiseté Tito yàaca ipáchiacuéca pía, yáté nucàlidaca iríni cayábaca nuicácuéca píiwitáise, càmítaté nacái báí núa pìwalísecué. Néese càide iyúwa wacàlidáanácué pirí abéerita yái báisíiri tàacáisica, càita nacái báisíirica macáita yái wáimáanácaté Tito irí wáimacaalíté irí casímáícué waicáca píiwitáise. <sup>15</sup> Yá cáinináca Tito iicácuéca pía cachàiníwanái mamáalàacata iwàwalicáiná peebáidacatécué itàacái, pitàidacatécué nacái cayábéeri iyúni, cáimiétaquéeri iyú nacái. <sup>16</sup> ¡Yá casímáica nuwàwa núalimácáiná manuíca nuínáidacawa nuwàwawa pìwalícué núalíacáináwa báisíiri iyúcani casímáináca waicáyacacawa àniwa!

## 8

### *Generosidad en las ofrendas*

<sup>1</sup> Píacué wéenánáica wawàwacué wacàlidaca piríni siùcade càinácaalí iyú Dios idéca imànica cayábéeri nalí níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái,

ìwacáidáyaquéeyéicawa cháí Macedonia yàasu cáli íinata. <sup>2</sup> Ewita nàuwichàacáanítawa manuísíwata Jesucristo irípiná neebáidacáiná itàacái, càicáaníta máiní casímáica nawàwa. Máiní catúulécanáca nía quéwa nadéca namàacaca manùba plata Dios irípiná manuírí ofrenda iyú càide iyúwa càasuíyéi. <sup>3</sup> Nudéca nuicáca nutuí iyúwani namàacaca plata Dios irípiná iyúwata nadènlaná. Núaliacawa nacái nadéca namàacaca ofrenda casímáiri iyú manuísíwata cachàiníwanái íicha yái náalimáanáca namàacaca plata Dios irí ofrenda iyú, càide iyúwaté nawàwáaná nawàwalicuísewa. <sup>4</sup> Nasutácaté wáicha wawàsi manuísíwata wamàacáanápínaté namàacaca plata Dios irí ofrenda iyú càide iyúwaté áibanái imàacáanáté ofrenda nayúudàacaténá wéenánái catúulécanéeyéi, yeebáidéeyéi Jesucristo itàacái. <sup>5</sup> Níái Macedonia yàasu cáli néeséeyéica nadéca namàacaca manùba plata manuírí ofrenda iyú cachàiníwanái íicha yái watuíyèericaté. Quéechatécáwa namàacaca níawawa Wáiwacali irí namànicaténá càide iyúwa iwàwáaná, neebáidacaté nacái walí namànicaténáté càide iyúwa wàalàaná nía Dios inùmalicuíse, néese namàacacaté plata ofrenda iyú Dios irípiná. <sup>6</sup> Iná wadéca wasutáca Tito íicha wawàsi yàanápínácawa pìatalécué àniwa yeedácaténácué píicha yái manuírí ofrenda pidàbéericuécáwaca pìaca irí bàaluité. <sup>7</sup> Pidécuéca pimànica cayábéeri iyú manuísíwata. Pidécuéca peebáidaca Jesucristo itàacái tàì íiméeri iyú. Pidécuéca nacái picàlidaca Dios itàacái cayábéeri iyú. Pidécuéca píaliacawa Dios itàacái ìwali, pidécuéca píibaidaca cayába Dios irípiná. Pidécuéca nacái cáinináca piicáca áibanái manuísíwata càide

iyúwa wéewáidáanácué pía, íná iwàwacutácué pimàacaca manuísíwéeri ofrenda nacái Dios irípiná casímáiri iyú, piyúudàacaténácué catúulécaneéyèi wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

<sup>8</sup> Càmitacué càì núumaca pirí nuchùulàcaténácué pía cachàiníiri iyú pimàacáanápínácué plata ofrenda iyú Dios irípiná. Néese nuwàwacáitacué pialíacawa áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nadéca namàacaca ofrenda casímáiri iyú, nuwàwacáinácué numichàidaca píiwitáise píasáidacaténácué cáinináca piicáca áibanái báisíiri iyú. <sup>9</sup> Yácaíná pialíacuéwa Wáiwacali Jesucristo imànicaté walí cayábéeri mawèníiri iyú. Ewitaté máinícaáníta càasucani Dios yáapicha icùacáináté macáita chènuníise, càicáaníta imàacaca íchawa yàasu cawèníiriwa macáita, yá iyacaté cháí èeri irícu iyúwa canéeri yàasu cáininácáiná iicácuéca pía. Iná yéewa càasucuéca pía siùcáise de cawèníiri chènuníiséeri iyú Wáiwacali itúulécana íwalíise.

<sup>10</sup> Nuwàwaca nuyúudàacuéca pía, íná nucàlidacué pirí siùcade càinácaalí nuínáidacawa plasu ofrendapíná ìwali: Aiba camuímíté pidàbacatécué pìwacáidaca plasu ofrendawa, pimàacacatécué plata Dios irípiná casímáiri iyú. <sup>11</sup> Siùca nùalàacué pía pìwacáidáanápíná mamáalàacatani càide iyúwacué pialimáanáta àta pimáalàidacatalétacué pìwacáidaca yái plata picàlidéericatécué nulí ìwali. Pimànicué nacái casímáiri iyúni càide iyúwaté pidàbáanáté pimànicani. <sup>12</sup> Báisícaalí wenàiwica iwàwa imàacaca plata Dios irípiná ofrenda iyú, yásí cayábaca Dios iicáca yàasu ofrenda. Dios càmita isutá wáicha wawàsi càmíríca wadènià.

<sup>13</sup> Càmita nuchùulà pía pìanápínácué

pìasuwa macáita piyúudàacaténácué áibanái àta canáacatalétacué pirí yái pimáapuèrica. <sup>14</sup> Néese núumacué pirí cayábaca piyúudàacaalícué nía nàyacaténá càide iyúwacué piyáaná, càmiyéica máiní càasu píicha, càita nacái càmiyéicué máiní catúulécaná píicha. Siùcade pidèniacué pìasuwa cayába piyúudàacaténácué catúulécanéeyéi wenàiwica. Néese áibaalípiná nadèniaca nàasuwa cayába, yásí náalimá nayúudàacuéca pía, càmicaalícué pidèniá yái pimáapuèrica. Càitacué píalimápiná pìyaca abédanamata. <sup>15</sup> Cayábaca ìyacaalí càide iyúwaté Dios imàníiná israelitanái irí bàaluité. Dios imàacacaté pan nacáiri yúuwàacawa chènuníse israelitanái nàwacáidacaténáni nayáapináwa. Yá Dios yàasu profeta itànàacaté Dios itàacái ìiméerica: “Abénaméeyéi ìwacáidacaté manùba maná quéwa càmitaté nadèniá manùba íicha yái namáapuèrica. Càita nacái abénaméeyéi ìwacáidacaté achúmáanata maná quéwa nadèniacaté macáita namáapuèrica”, càì ìimaca. Iná iwàwacutá wayúudàaca áibanái yeebáidéeyéi Jesucristo itàacái.

### *Tito y sus compañeros*

<sup>16</sup> Nùaca Dios irí cayábéeri imàacacáináté Tito cáininácuéca iicáca pía càide iyúwa cáinináanácué nuicáca pía nacái. Iná yéewa Tito iwàwaca iyúudàacuéca pía. <sup>17</sup> Iná nusutácaalíte Tito yàanápinácué pìatalé, yáté yeebáca nulí casímáiri iyú. Iwàwacáinácué nacái iyúudàaca pía, íná idéca ìináidacawa yàanápinácué iicáca pía siùcade.

<sup>18</sup> Iyaca cháí áiba wéenásàiri cayábéeri iináwaná, yeebáidéerica Jesucristo itàacái, yánica wabànùacani Tito yáapicha. Macái

wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái ìwacáidáyaquéeyéicawa yàcalé imanùbaca nacàlidaca iináwaná ìwali cayábéeri iyú yái wéenàsàirica, ìbaidacáiná cayába Dios irípiná icàlidacaténá yái tàacáisi ìmèerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. <sup>19</sup> Yá nacái níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nadéca needácani yái wéenàsàirica yàacawéeridacaténá wía, iyúudàaca nacái watéca ofrenda, yéewacaténá wàaca Wáiwacali ìmiétacanáwa, wáasáidacaténá nacái wawàwaca wayúudàaca wenàiwica catúulécanéeyéi, yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. <sup>20</sup> Wawàwa watéca wáapichawani yái wéenàsàirica cayábéeri iináwaná ipíchaná áibanái itàaníca báawéeri iyú wàwali ofrenda ìwalíise, yái wàwacáidéerica wàyaca, manuícáináni, yái ofrendaca. <sup>21</sup> Wawàwa càì wamànica wáalimáidacáiná wamànica machacàníiri iyú macáitani, càmlíricata abéta Wáiwacali iicápiná, néese macái wenàiwica iicápiná nacái.

<sup>22</sup> Wabànùaca nacái náapicha áiba yeebáidéeri Jesucristo itàacái, yái yáasáidéerica walí madécaná yàawiría ìbaidáaná Dios irípiná cachàiníiri iyú. Siùca nacái máiní cachàiníwanái iwàwaca iyúudàacuéca pía manuícáiná ìnàidacawa iwàwawa pìwalicué manuísíwata, yéemlàcáinácué piináwaná piwàwáanácué piyúudàaca áibanái. <sup>23</sup> Aibacaalícué isutá yéemlàwa pía Tito ìwali, yá picàlidacuéni nalí nùacawéerinácani, ìbaidéerica nacái nùapicha Dios irípiná wayúudàacaténácué pía. Nasutácaalícué nacái néemlàwa pía nàwali níái áibanái wéenánáica Tito yáapichéeyéica, yá picàlidacué nalí càì, níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái níaca ibànùa nía, náibaida nacái Cristo irípiná yéewacaténá áibanái

yàaca Cristo icàaluíniná. <sup>24</sup> Iná nàanàapinácaalícué pìatalé, yá píasáidacué nalí cáininácuéca piicáca nía báisiiri iyú, yéewanápiná macáita wenàiwica áiba cáli néeséeyéi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái náalíacawa pimànicuéca cayábéeri, náalíacaténá nacáíwa wacàlidacatécué piináwaná ìwali machacàníiri iyú, watàanícaalíte cayábéeri iyú pìwalícué.

## 9

### *La colecta para los hermanos*

<sup>1</sup> Càmita iwàwacutá nutànàacuéca pírí àniwa ìwali yái pìasu ofrendapínáca, pìwacáidéeripínácuéca piyúdàacaténácué catúulécanéeyéi wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. <sup>2</sup> Núalíacáináwa cayábacuéca píiwitáise, núalíaca nacáíwa piwàwacué pìwacáidaca plata pimàacacaténáni Dios irípiná ofrenda iyú. Càita nucàlidacué casímáiri iyú piináwaná ìwali càiripináta nalí níái Macedonia yàasu cáli néeséeyéica. Nudéca nucàlidacuéca nalí piináwaná ìwali, píacué iyéeyéica Acaya yàasu cáli íinata, píináidáanátécué pìwacáidaca ofrenda idé abéeri camuíca néese. Iná yéewa batéwa macáita iyéeyéica cháí Macedonia yàasu cáli íinata nadéca namichàidaca náiwitáisewa néemíacáinácué piináwaná ìwali pimàacáanápínácué plata Dios irí ofrenda iyú, íná nawàwaca namàacaca plata Dios irípiná ofrenda iyú nacái. <sup>3</sup> Quéwa nubànùacuéca pìatalé níái wéenánáica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái ipíchanácué càmitàacáwa pimàni càide iyúwa nucàlidáanátécué piináwaná ìwali cayábéeri iyú pìasu ofrenda ìwalipíná. Nuwàwaca báisíta

pimáalàidacuéca pìwacáidacani ipíchawáise nùanàacuéca pìatalé càide iyúwaté núcàlidáaná áibanái irí piináwaná ìwalicué. <sup>4</sup> Aibanái Macedonia yàasu cáli néeséeyéi nàanàacaalí núapicha pìatalécué, càmita nuwàwa nàanàacuéca pía càmlínácáwa pìwacáida ofrenda, ipíchaná báica wía ìwalise yái wacàlidáanáca manuíca wáináidacawa wawàwawa pìwalicué pìwacáidáanápínacué ofrenda. Yá nacái báipínacué píawa canácaalícué pìasu ofrenda piyúudàacaténácué áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. <sup>5</sup> Iná nudéca nuínáidacawa nusutáanápíná náicha wawàsi níái wéenánáica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, nàanápínacué napáchiaca pía quéecha nupíchalécáwa, nayúudàacaténácué pimáalàidaca pìwacáidaca pìasu ofrendawa càide iyúwaté picàlidáaná bàaluité. Iná pimáalàidacanáamicué pìwacáidaca pìasu ofrendawa cayába, yásí náalíacawa pimàacacué plata Dios irípiná casímáiri iyú piwàwacáinácué piyúudàaca áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Néeni càmicaalícuécáwa pimáalàida pìwacáidaca ofrenda, yásí áibanái náináidacawa càmitacué báisí piwàwa pimàacaca plata Dios irípiná ofrenda iyú, nayúunáidapíná nacái weedácuéca píichani cachàiníiri iyú.

<sup>6</sup> Péemiàcué cayába comparación: Aibacaalí wenàiwica ibàna achúmáana, yásí yeedáca yàacàsi achúmanamata; quéwa ibànacaalí manuí, yásí yeedáca manùba yàacàsi. Càita nacái pimàacacaalícué achúméeri ofrenda, yásí Dios imànicuéca pirí achúméerína cayábéeri; quéwa pimàacacaalícué manuíri ofrenda, yásí Dios imànicuéca pirí cayábéeri àniwa manuísíwata.

<sup>7</sup> Iwàwacutá macái wenàiwica imanùbaca imàacaca plata Dios irípiná ofrenda iyú càide iyúwa ìináidáanáwa iwàwalìcuìsewa. Cáinináca Dios iicáca wenàiwica imàaquéeyéica ofrenda casímáiri iyú. Càmita Dios iwàwa wamàacaca plata ofrenda iyú báawacaalí wawàwa ìwalíise, càide iyúwa áibanái idéca nacáicaalí ichùullaca wíacachàiníiri iyú. <sup>8</sup> Dios yáalimá imànicuéca pirí macái cayábéeri íiwitáaná manuísíwata càiripináta pidènlacaténácué macáita pimáapuèricuéca, pidènlacaténácué nacái pìasuwa cayába piyúudàacaténácué macái íibaidacalési íiwitáaná cayábéeri. <sup>9</sup> Càité profeta itànàacaté Dios itàacái bàaluité:

“Yái wenàiwica cayábéerica íiwitáise idéca yàaca catúulécanéeyéi yàasupiná manuísíwata. Imànipiná áibanái iríwa machacàníiri iyú càiripináta”,

cài íimaca. <sup>10</sup> Dios yàacuéca walí bànacalé íimi wabànacaténácué wabànacalewa. Yàacué nacái walí yàacàsi wayáapiná. Càita nacái Dios yàapinácué pirí macáita yái pimáapuèrica. Dios imàacapinácué pidènlaca pìasuwa cayába pìacaténácué catúulécanéeyéi yàasupiná. Néese Dios imàacapinácué pìasu ofrenda iyúudàaca nía manuísíwata. Yásí Dios imànicuéca piríwa cayábéeri manuísíwata, yéewanápinácué piyúudàaca áibanái àniwa. <sup>11</sup> Càipinácué pidènlapinácué macái cawèníiri íiwitáaná yéewanápinácué pìaca catúulécanéeyéi yàasupiná manùba. Pibànùacaalícué pìasu ofrendawa núapicha catúulécanéeyéi irípiná, yásí níai yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nàapiná Dios irí cayábéeri pìasu manuíri ofrenda ìwalíise. <sup>12</sup> Yácáiná

watépinácué pìasu ofrenda catúulécanéeyéi irí yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, quéwa càmlíricata abéta wàa nalí yái wawàsica namáapuèrica, néese wachàiniadapíná nawàwawa nacái nàacaténá Dios irí cayábéeri manuísíwata. <sup>13</sup> Nàapíná Dios irí cayábéeri, yácáinácué pìasu ofrenda yáasáidapíná nalíwa peebáidacuéca Cristo itàacái cayábéeri pimànicaténá càide iyúwa Cristo ichùulianácué pía. Nàapíná nacái Dios icàaluíníná ìwalíse yái manuíri ofrenda pimàaquéericuécá piyúdàacaténá nía, áibanái nacái. <sup>14</sup> Yá nacái nasutápinácué Dios íicha pirípinácué manuísíwata, máiní cáininéeri iyú, Dios imànicáinácué pirí cayábéeri mawèníri iyú. <sup>15</sup> ¡Wàacué Dios irí cayábéeri imànicáiná walí cayábéeri mawèníri iyú manuísíwata, quéwa máiní manuí cachàiníwanái íicha yái wáaliméeripínáca wacàlidaca èeri mìnánái itàacái iyú!

## 10

### *La autoridad de Pablo como apóstol*

<sup>1</sup> Núa Pablo, nùalàacué pía manuísíwata, quéwa éeréeri iyúta nacái càide iyúwa Cristo yàalàaná wenàiwica éeréeri iyú, imàni nacái cayábéeri wenàiwica irí. Abénaméeyéi péenácué náimaca nùwali cáalucasa nuicácuéca pía, náimaca nacái nùalàacasa wenàiwica éeréeri iyú idècunitàacá nùyaca píapicha, quéwa náimaca nùyacaalícué déeculé pícha, yá nùalàacuécasa pía cachàiníri iyú, náimaca. <sup>2</sup> Uwé, nusutácué pícha wawàsi manuísíwata, picácué píalimáida piicáwa núa nùacaalípiná nupáchiacuéca pía, ipíchaná iwàwacutáca nùalàaca nía cachàiníri

iyú níara péenácuéca icháawèeyéica nuináwaná iwali náimacáiná numànicasa càide iyúwa èeri mìnánái imàníná càmíiyéica yeebáida Dios. Nudéca nuínáidacawa nùlànánápiná nía cachàiníiri iyú nùyacaalípinácué píapicha càmicaalícáwa nawènúada náiwitáisewa báawéeri íicha. <sup>3</sup> Báisícata iwàwacutá wáyaca cháí èeri irìcu càide iyúwa macái èeri mìnánái, quéwa càmita wamàni ùwicái Dios irípiná càide iyúwa èeri mìnánái imàníná ùwicái nàuwidenái íipunitawa nacáapisài iyúwa èeri irìcuírica. <sup>4</sup> Yái wacáapisài càmíirica càide iyúwa èeri mìnánái icáapisài, néese yái Dios ichàinica, yácata wacáapisài yáaliméerica imáalàidaca Satanás imànicalé cachàiníirica, yái Satanás idacùanáca wenàiwica íiwitáise. <sup>5</sup> Iná yéewa Dios ichàini iyú wáasáidaca cachiwéerica nàasu tàacáisi cawinácaalí ichiwáidéeyéica áibanái ipíchaná neebáidaca Jesucristo itàacái. Wáasáidaca nacái cachiwéeyéica nía, cawinácaalí cáimacáiyéica iicáca yáawawa, icàlidéeyéica cachiwéeri tàacáisi ipíchaná wenàiwica yeebáidaca Dios. Wadènàcáiná yái wacáapisàicawa, yái Dios ichàinica, íná yéewa wáalimá wawènúadaca wenàiwica íiwitáise Cristo irípiná neebáidacaténá itàacái. <sup>6</sup> Càita nacái Dios ichàini iyú wáalimá wàuwichàidaca níara abénaméeyéi péenácuéca càmíiyéica iwàwa imànica càide iyúwa wàalàná nía, pidécanáamicué pimànica machacàníiri iyú càide iyúwa wáimáaná.

<sup>7</sup> Càmitacué píalimá píináidacawa machacàníiri iyú piicácáinácué wenàiwica iicacánáwa meedá, ínácué piicáca núa càide iyúwa machawàaquéri. Aibanáicaalí pèewi icàlida iináwanáwa Cristo yàasunáicasa nía, iwàwacutá nawàwalica Cristo

yàasunáica nacái wía, wía apóstolca. <sup>8</sup> Cawàwanáta piyúunáidacuéca canùmaséeca núa nucàlidacáiná madécaná ìwali yái wachùulianápinácuéca pía, quéwa càmita báipiná núa nutàacái ìwalísewa yácáiná núsáidapinácué piriwa amaléeri iyú Wáiwacali idéca imàacaca wàalàacuéca pía wayúudàacaténácué pidàwinàidaca pìiwitáisewa Dios íiwitáise iyú cachàinicaténácué pìiwitáise Dios ìwali. Càmitaté imàaca walí ichàiniwa wamàalàidacaténácué pía. <sup>9</sup> Càmitacué nuwàwa piyúunáidaca nuwàwaca nucalùadaca pía nùasu cuyàluta iyúwa. <sup>10</sup> Aibanái íimaca nutànàacasa cachàiníiri tàacáisi cuyàluta irìcu, nùalàacaténá wenàiwica cachàiníiri iyú, quéwa náimaca càmitasa núalimápiná nutàaníca cayába nùyacaalípinácué píapicha, náimaca nacái càmitasa cachàini nuíwitáise nuchùulianápiná wenàiwica, náimaca. <sup>11</sup> Quéwa níara icàlidéeyéica càì iwàwacutá náalíacawa cachàinínápiná wáiwitáise wamànicaténá cachàiníiri iyú wàyacaalípinácué píapicha càide iyúwa wabànùanácuéca piri cachàiníiri tàacáisi cuyàluta iyú.

<sup>12</sup> Nàyaca abénaméeyéi pèewi icàlidéeyéica ìwaliwa máiníiyéicasa cayábaca nía. Quéwa péemlàcué cayábani, càmita báisi cáalíacáica nía. Náimaca cawinácaalí wenàiwica iyéerica càide iyúwa nàyáaná, máiníicasa cayábaca íiwitáise, náimaca. Iná cáimacáica naicáca níawawa áibanái íicha máiníicáinása cayábéerica náiwitáise, náimaca. Càmita numàni càì, báawacáinani. <sup>13</sup> Càmita watàaní wàwaliwa canùmaséeri iyú. Wacàlidacáita wáibaidacalé iináwanáwa, yái íibaidacalési Dios imàaquéerica walí wamànínápiná

irí. Dioscata yái yáasáidéerica walí alénácaalí iwàwa wáibaidaca irípiná. Imàacacaté wàanàaca pìatalécué Corinto ìyacàlená néré. <sup>14</sup> Inaté càmita wachàbawa ícha yái Dios imàacacataléca wáibaidaca irípiná wàalàacaténácué píá, wàyacaalítécué píapicha. Wíaté idàbàanéeyéi yàanàaca pìatalécué icàlidéeyéica yái cayábéeri tàacáisica Cristo iináwaná ìwali. <sup>15</sup> Aibacaalí íbaidaté Dios irípiná pèewi icàlidacaténácué pirí Jesucristo itàacái, yá cayábaca. Càmita watàaní áibanái íbaidacalé ìwali càide iyúwa wadéca nacáicaalí wamànicani. Càmita nacái wamàni áiba wawàsi ícha yái wáibaidacaléca Dios imàaquéerica wamànica irípiná. Néese wawàwacué wáibaidaca àniwa Dios irípiná pèewi wayúudàacaténácué peeбайдaca Jesucristo itàacái cachàiníwanái. Yásí píalimácué piyúudàaca wàanápínáwa áibalé wáibaidacaténá Dios irípiná càide iyúwa imàacáaná walí wáibaidacalépiná. <sup>16</sup> Wawàwa nacái wàacawa déeculé yáwanái plasú cáli íchacué wacàlidacaténá Jesucristo iináwaná ìwali iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Càmita quéwa wawàwa wéewáidaca wenàiwica áiba yàcalé ìricu áibanái yéewáidacatalécaté nía Jesucristo ìwali, càmícaíná wawàwa watàaníca canùmaséeri iyú càide iyúwa wadéca nacáicaalí wéewáidaca wenàiwica néré ipíchawáiseté áibanái yàanàaca néré néewáidacaténá nía.

<sup>17</sup> Picácué canùmasée píá pìwaliwa, néese pitàanícué cayábéeri iyú Wáiwacali ìwali. Picàlidacué Wáiwacali idéca imànicuéca pirí cayábéeri. Iwàwacutácué cawènica piicáca yái Wáiwacali icàlidáanáca piináwaná ìwali pidécuéca pimànica

cayábéeri. <sup>18</sup> Wawàwacaalí áibanái iicáca wía cáimiétaquéeri iyú, iwàwacutá càmita wáima wàwaliwa máinícasa cayábaca wía. Néese iwàwacutácué wamànica càide iyúwa Wáiwacali ichùulianá yéewacaténá Wáiwacali icàlidaca waináwaná ìwali cayábéeri iyú.

## 11

### *Pablo y los falsos apóstoles*

<sup>1</sup> Cawàwanátacué píalimá pìidenìaca nutàanínáca nùwaliwa achúmáana iyúwa máiwitáiséeri, càide iyúwa canùmaséeri. Pìidenìacué achúmáanata. Càmita báisí nuwàwa nutàaníca càì quéwa iwàwacutá nucàlidacuéca pírínì, máinícaínácué ráunamáita piwènúadaca píiwitáisewa báisìliri tàacáisi ícha. <sup>2</sup> Máinícué cáinináca nuicáca pía càide iyúwa cáinináana Dios iicácuéca pía. Dios, núa nacái càmita wawàwa piwènúadacué píiwitáisewa Cristo ícha. Péemìacué comparación: Cayábacaalí mánacàu íiwitáise, càmita uimá ùuculìiri yáapícha. Néese ucùaca úawawa masaquèeri iyú asìlanái ícha àta uedácataléta ulíwa unìriwa cáininácaténá uicáca abéerita yái unìrisíwaca. Càitacué nacái pía: Nuwàwacué picùaca píawawa masaquèeri iyú cachìwéeri tàacáisi ícha yéewanápinácué cáinináca piicáca abéerita Cristo. <sup>3</sup> Quéwa achúmaca nuwàwa nuínáidacawa píwalícué cawàwanáta pimàacáanápinácué Satanás ichìwáidaca pía. Bàaluité Satanás ichacamàanícawa cáalíacáiri àapi iyú. Satanás icàlidacaté cachìwéeri tàacáisi Eva írì, úái idàbáanéechúaté inanáica. Yáté Satanás yáalimáidacaté úa uyaanápináté abéeri íiwitáaná àicu ìyacaná, yái íiwitáaná cà míricaté

Dios ibatàa wenàiwica iyáaca. Achúmaca nuwàwa nuínáidacawa pìwalicué cawàwanáta Satanás yàasu wenàiwica ichìwáidacuéca pía piwènúadánápinácué píiwitáisewa Cristo ícha, piméyáacaténácué cáinináca piicáca abéerita Cristo mabáyawanéeri iyú. <sup>4</sup> Achúmaca nuwàwa nuínáidacawa pìwalicué, casímáicáinácué péemíaca natàacái cachìwéeri níara yèepuníiyéicawa icàlidaca áiba tàacáisi Jesús ìwali áibalé ícha yái tàacáisica wacàlidéerica. Piwàwacuéca peebáidaca áiba tàacáisi ícha yái tàacáisi wacàlidéerica Espíritu Santo ìwali càide iyúwacué peebáidaca nacáicaalí áiba yàacawéeridéericuécá pía Espíritu Santo ícha. Casímáica nacái peebáidacuécá áiba tàacáisi méetàuculéeri ícha yái peebáidéericatécué Jesucristo ìwali iwasàanáca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. <sup>5</sup> Uwé, nuínáidacawa càmita caná nuwèni náicha níara cachìwéeyéica icàlidéeyéica ìwaliwa apóstolcasa nía, níara peebáidéeyéicuécá irí, piiquéeyéicuécá iyúwa máiníiyéi cayábaca íiwitáise yéewáidaca. <sup>6</sup> Báisícata càmita nucàlida tàacáisi èeri mìnánái yáalíacái iyú íná píináidacuécawa càmita núalimá nutàaníca ibaniéri tàacáisi iyú. Quéwa núalíacawa cayábéeri iyú ìwali yái tàacáisi nucàlidéericuécá pirí. Madécaná yàawiriaté wáasáidacuécá pirí Dios idéca imàacaca wáalíacawa cayába, piicácaalítécué càinácaalí wamàni pèewibàa.

<sup>7</sup> Bàaluité nucàlidacatécué pirí yái tàacáisi íiméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, yáté càmita nuchùulia pipáyaidánápinácué núa. Néese nuíbaidacaté

nucáapi iyúwa nuwènàcaténáté nuyáapináwa. Quéwa siùcade pímacuéca canácasa iwèni yái tàacáisi nucàlidéericatécué pirí càmicáináté nucobracué pía, nùyacáináté nacái iyúwa càmlírica cachàini píchacué. Iná calúacuéca pía núapicha siùcade càide iyúwa nudéca nacáicaalí numànicuéca pirí báawéeri manuísíwata. Quéwa càmitaté nucobracué pía nuwàwacáináté nuyúudàacuéca pía yéewanápinácué pìyaca cáimiétaquéeri iyú Dios yáapicha. <sup>8</sup> Aibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nàacaté nulí plata iyúwa ofrenda nuwènàcaténáté nuyáawa iyú idècunitàacá nuéwáidacatécué pía. <sup>9</sup> Néeseté imáalàacatéwa nuícha yái plata idècunitàacá nùyaca píapichacué, quéwa càmitaté nusutácué pícha plata éwitaté canácáaníta nulí yái numáapuèrica, yá canácaté wenàiwica nusàiwiquéeri irí wawàsi yàanápináté nuyáapiná, ibatàa abéeri piná. Néeseté áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nàanàacaté Macedonia yàasu cáli néese, yá nàacaté nulí plata iyúwa ofrenda, ínáté yéewa nudènìaca yái numáapuèrica. Càité nuwàwaca numànica ipíchanáté nusàiwicacué pirí wawàsi pìacaténácué nuyáapiná, ipíchanáté càulenácuéca píchani. Siùca nacáide nuwàwa numànica càì mamáalàacata. <sup>10</sup> Càide iyúwa núalífanáwa báisìiri tàacáisi ìwali, yái icàlidéerica Cristo iináwaná ìwali, càita nacái nudéca nuínáidacawa nucàlidáanápiná mamáalàacata Cristo iináwaná ìwali mawènìiri iyú aléera plasú cálicué imanuíca, yái Acaya yàasu cálica, yéewanápiná casímáica nuwàwa ìwalíise càiripináta yái càmlínáca nusàiwicacué pirí wawàsi nuedáanápinácué pícha plata nulípináwa. <sup>11</sup> Néeni, ¿cánásica nutàani

càì? ¿Càmíicáínásica cáiníná nuicácuéca pía? Càmlírita. ¡Dios yáalíacawa cáinínáca nuicácuéca pía manuísíwata!

<sup>12</sup> Quéwa nuwàwa nucàlidaca nuèpunícawa mamáalàacata Cristo iináwaná ìwali mawèníri iyú numawèniadacaténá níara cachìwéeyéica icàlidéeyéica ìwaliwa náibaidacasa Dios irípiná càide iyúwa núa. Quéwa nasutácué pícha nawènipináwa, iná càmíta báisí náibaida Dios irípiná càide iyúwa núa. <sup>13</sup> Níacáínáta meedá cachìwéeyéi icàlidéeyéica iináwaná ìwaliwa Cristo yàasu apóstolcasa nía, quéwa nachìwáidacáita wenàiwica meedá. <sup>14</sup> Núalíacatéwa namànínapínaté càì, namànicáíná càide iyúwa náiwacali Satanás imàníiná. Satanás yáalimácáíná imàacaca yáawawa cacamalánéeri iyú wenàiwica iicácaténáni càide iyúwa mèlumèluíri ángel Dios néeséeri ichìwáidacaténá wenàiwica namànínapíná nabáyawanáwa. <sup>15</sup> Iná yéewa wáalíacawa Satanás yàasu wenàiwica íbaidéeyéica irí namànica càide iyúwa Satanás imàníiná. Yá náimaca nàwaliwa cayábanaméeyéicasa íiwitáise nía, íbaidéeyéicasa Dios irípiná, quéwa nachìwáidacáita wenàiwica meedá. ¡Iná nàuwichàapínácawa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú càiripínáta namànicáíná nabáyawanáwa!

### *Sufrimientos de Pablo como apóstol*

<sup>16</sup> Nusutácué pícha wawàsi àniwa, picácué pínáidawa máiwitáiseca núa. Càmita báisí nuwàwa nutàaníca càì nucàlidacaténá máiní nùwaliwa, quéwa iwàwacutá nutàanícuéca pirí iyúwa máiwitáiséeri máiníicáínácué piwàwaca piwènúadaca piíwítáisewa Jesucristo íicha. Iná iwàwacutá canúmaséeca núa

nacái achúmáanata, càide iyúwa níara áibanái cáimacáiyéica iicá yáawawa. Quéwa càmita báisi nuwàwa nutàaníca iyúwa nía. <sup>17</sup> Wáiwacali càmita iwàwa wacàlidaca wàwaliwa máinícasa cayábaca wía. Quéwa iwàwacutá canùmaséeca núa achúmáanata càide iyúwa máiwitáiséri piwàwacáináciué péemìlaca máiwitáiséeyéi itàacái meedá, níara canùmaséeyéica iicáca yáawawa. <sup>18</sup> ¡Iwàwacutá canùmaséeca núa nacái, nucàlidacaténá nuináwanáwa máiwitáiséri iyú càide iyúwa wenàiwica cachàiníiri iicáca yáawawa áibanái íicha! Càita iwàwacutá nutàanícuéca pírí nuyúudàacaténáciué pía, máinícaínáciué piwàwaca péemìlaca yáawamita máiwitáiséeyéi itàacái. <sup>19</sup> Càmitacué máiní cáalíacáicuéca pía càide iyúwa plínáidáanáwa, quéwa piicácuéca píawawa iyúwa máiníiyéica cáalíacáica áibanái íicha, íná yéewa pìidenìlacuéca nía casímáiri iyú níara máiwitáiséeyéica. <sup>20</sup> Íná yéewa casímáica piicáca níara cachìwéeyéica yéewáidéeyéicuéca pía, éwita nachùulíacáanítacué píibaidaca nalí, éwita nacái nayáacáanítacué macáita pìasu yàacàsi, éwita nacái nachìwáidacáanítacué pía, éwita nacái nanúacáanítacué pinàni ìwali. <sup>21</sup> Càmita wamànicué pírí càiri wawàsi, íná piicácuéca wía iyúwa machawàaqueeyéi càmicáináté wamànicué pírí báawéeri. Yá nacái piwàwacuéca píbáiniadaca wía ìwalíise yái càmlínáciuéca wamàni pírí cachàiníiri iyú.

Quéwa càmicáiná cáalu níara cachìwéeyéica nacàlidáanápíná nàwaliwa máiní canùmaséeri iyú, íná iwàwacutá canùmaséeca núa macàaluínináta nacái iyúwa máiwitáiséri éwita càmicáaníta nuwàwa nutàaníca càì báawacáináni. Quéwa

iwàwacutá núsáidacuéca pirí apóstolca núa, Dios ibànuèrica yéewáidéeripinácué píá. <sup>22</sup> Níara cachìwéeyéica nacàlidaca hebreoca nía. Núa nacái hebreosàirita, itàanírira hebreo itàacái iyú. Nacàlidaca nacái israelitaca nía. Núcáanítani israelitasàirita, Israel itaquérinámicáiná núa. Nacàlida nacái Abraham itaquénáinámica nía. Núcáanítani Abraham itaquérinámita nacái. <sup>23</sup> Náimaca náibaidáanása Cristo irípiná. Núcáaníta nacái máiní cachàiníwanái náicha, quéwa càmita báisi nuwàwa nucàlidaca càiri wawàsica nùwaliwa, níacáiná abéta máiwitáiséeyéi natàaníca càì canùmaséeri iyú nàwaliwa. Quéwa iwàwacutá nucàlidacuéca pirí càì píalíacaténácuéwa báisícata apóstolca núa, Dios ibànuèrica. Yá nudéca nuíbaidaca Cristo irípiná cachàiníiri iyú náicha. Nudéca nùuwichàacawa cachàiníwanái náicha. Nùuwidenái yúucaca núa presoíyéi ibànaliculé manùba yàawiría náicha. Aibanái máiní nacapèedáidacaté núa cachàiníwanái náicha. Manùba yàawiría áibanái iwàwacaté inúaca núa. <sup>24</sup> Cinco yàawiriaté judíonái nàuwichàidaca núa. Cinco yàawiriaté nacapèedáidaca núa cabèesi iyú treinta y nueve yàawiría. <sup>25</sup> Máisibàawiría nacapèedáidacaté núa àicu iyú. Abé yàawiriaté nanúadáida núa íba iyú nanúacaténáté núa. Máisibàawiriaté nùacawa manuíri úni yáacubàa nave irìcu, yáté nave nasawíacawa wáicha. Abé yàawiriaté batéwa nuisicùmacawa nùyaté táiyápinama, abé èeri nacái manuíri úni yáaculé, nuwatácawa àicu íinata. <sup>26</sup> Nudéca nuèpunícawa madécaná yàawiría, déeculé nacái nucàlidacaténá Dios itàacái. Nudéca nuchàbacawa caiyéininéeri

inanába yáacubàa; iwàwacutácaté nuèpunícawa cayéedéeyéi yèewibàa nacái. Nuicácaté nacái cáalunáiri nùasu cáli néeséeyéi yèewiwa, càmiíyéi nacái nùasu cáli néeséeyéi yèewi. Nuicácaté nacái cayéininéeri yàcalé irìcu, nawàwacataléca nanúaca núa, càita nacái manacúaliré, manuíri úni yáacubàa nacái. Nudéca nuicáca cáalunáiri nèewi nacái abénaméeyéi cachìwéeyéi icàlidéeyéica iináwaná ìwaliwa neebáidacasa Jesucristo itàacái. <sup>27</sup> Nudéca nuíbaidaca cachàiníiri iyú. Nudéca nacái nùuwichàacawa càulenéri wawàsi iyú, nuíbaidacaténá Dios irípiná, íná madécaná yàawiría càmita núalimá nuimáca cayába. Nudéca nùuwichàacawa máapicái iyú macáláaná nacái nuwàwa. Madécaná yàawiría càmita nudé nuyáaca nuyáacaléwa. Nudéca nacái nùuwichàacawa casalíníiri iyú, canácaté nacái nubàle cayába.

<sup>28</sup> Nàyaca nacái manùba áiba wawàsi càulenéri nuícha. Càita nacái macái èeri imanùbaca catúulécanáca numànica nuwàwawa nàwali macáita wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái ìwacáidáyaquéeyéicawa macái cáli imanùbaca. <sup>29</sup> Aibacaalí càmlíiri yeebáida Jesucristo itàacái tàì íméeri iyú, yá achúmaca nuwàwa máinícáiná nuwàwaca nuyúudàaca nía. Aibacaalí icaláawa Dios ícha imànicaténá ibáyawanáwa ìwalíse yái nachìwáidáanàcani, yá achúmaca nuwàwa báawanama, báawa nacái nuínáidacawa. <sup>30</sup> Iwàwacutácaalí canùmaséeca núa péemiácaténácué nulí, yá cayába cachàiníwanái canùmaséecaalí núa ìwali yái wawàsi yáasáidéerica machawàacaca núatá, yéewacaténá macáita náalíacawa abéericata Diosca yái ichàiniadéerica

núa. <sup>31</sup> Wáiwacali Jesucristo Yáaniri, yái Icuèriná Diosca, yái wèeripináca irí cayábéeri càiripináta, yáaliacawa nucàlidáaná nuináwanáwa báisíiri iyú. <sup>32</sup> Nùyacaalíté Damasco iyacàlená irícu, yái gobernador íbaidéericaté rey Aretas irí ichùuliacaté yàasu úwináíwa nacùanápinaté macái iwáiná inùmaca, yái yàcalé itéeséerica iwáináca, náibàanápinaté núa. <sup>33</sup> Quéwa áibanái nayúudàacaté núa, yá nalicùadacaté núa manuúiri mapíiri irícu yéenúlusi ìwali chènuníséeri ventana irícubàa yàcalé iwáiná ínatáise nùanàacaténá cáli iwéré méetàucuta yàcalé ícha. Càité numusúacawa náicha.

## 12

### *Visiones y revelaciones*

<sup>1</sup> Canápináta meedáni wacàlidacaalícué waináwaná ìwaliwa canùmaséeri iyú, quéwa níara cachìwéeyéica nacàlidaca canùmaséeri iyú nàwaliwa, náimaca nadécasa naicáca yéenáíwanási nacáiri Dios néeséeri, íná iwàwacutá nacái nucàlidaca Wáiwacali idéca imàacaca nuicáca yéenáíwanási nacáiri yáasáidacaténá nulí wawàsi ibàacanéeri iyú. <sup>2</sup> Catorce camuí néese siùcade, núa, yái yeebáidéerica Cristo itàacái, nùacatéwa chènuniré Dios itécáinaté núa aquialénamata àta nùanàacataléta máisibáaná cáli chènuníséeri néré, yái Dios iyacàle chènuníséerica. Càmita nùalíawa asáisi nùacaalítéwa néré nuiná yáapichawa, càmicaalí nuwàwa cáuri iyú. Diosta yáalíawa. <sup>3</sup> Nùalíacawa Dios itécaté núa aquialénamata paraíso néré, quéwa càmita nùalíawa asáisi nùacaalítéwa nuiná yáapichawa, càmicaalí nuwàwa cáuri iyú nùawa. Abéerita Dios yáalíawa. <sup>4</sup> Nùacatéwa paraíso néré,

yá nuémìacaté tàacáisi máinírica ibàacanáca íná Dios càmita ibatàa wenàiwica icàlidaca áibanái iríni. <sup>5</sup> Ewita máinicáaníta cayábéericani yái nuchàbàanácawa paraíso néré, càicáaníta càmita nuwàwa nutàaníca nùwaliwa canùmaséeri iyú, néese nucàlidacáita machawàacáanáca núa cháí èeriquéi. <sup>6</sup> Nuínáidacaaliwa nucàlidáanápíná cayába nuináwaná ìwaliwatá, yá càmita nutàaní máiwitáiséeri iyútá, néese nucàlida cáimiétaquéeri iyútáni, báisícáinátáni, yái núuméeripinácatá. Quéwa càmita numànipiná càì ipíchaná áibanái iyúunáidaca máiní yáwanáica cachàini núa íicha yái naicáanáca núa, íicha nacái yái néemianáca nucàlidaca Dios itàacái. <sup>7</sup> Yáara yéenáiwánási nacáiri nuiquéericaté, máiní yáwanáiri ichùnica, máiní nacái Dios yáasáidaca nulí wawàsi ibàacanéeri iyú, íná ipíchaná máiní cachàinica nuicáca núawawa áibanái íicha, yáté Dios imàacaca nulí uláicái. Yái uláicáica cáiwica nulíni càide iyúwa manuíri tuíri ìyacaalí wainàlicu cáiwíiri iyú. Siùcade Satanás yùuwichàidaca núa mamáalàacata iyú yái uláicáica. Càita Dios imàacaca nùuwichàacawa ipíchaná máiní cáimacáica nuicáca núawawa càide iyúwa wenàiwica cachàinírica iicáca yáawawa áibanái íicha. <sup>8</sup> Másiba yàawiriaté nusutáca Wáiwacali íicha yeedáanápínaté nuícha yái uláicáica. <sup>9</sup> Quéwa Wáiwacali íimaca nulí: “Càmíiri. Quéwa núata píapicha. Càmita pimáapúa áiba wawàsi íicha yái cáinináanáca nuicáca pía. Machawàacacaalí pía, yásí wenàiwica naicápiná nuchàini amaléeri iyú cachàiníwanái. Naicácaalí pimànica cachàiníiri iyú éwita machawàacacáaníta pía, yásí náalíacawa pimànicani nuchàini iyú”, càì íimaca nulí yái Wáiwacalica. Íná casíimáica

núa machawàacáaná núa, yéewanápiná Cristo ichàini iyamáacawa nùwali, nùasáidacaténá áibanái irí cachàiníríca Cristo íiwitáise. <sup>10</sup> Iná yéewa cayábaca nuwàwa machawàacáaná núa, namàníná nacái nulí báawéeri nabáiniadacaténá núa; cayába nacái nuwàwa éwita catúulécanácaalí núa, nàuwichàidacaalí nacái núa Cristo ìwalíise nuebáidacáiná Cristo itàacái, càulenácaalí nacái namànica nulíni. Máinícaalí machawàacaca núa, yásí máiní cachàiníwanái Cristo ichàini iyamáacawa nùwali.

### *Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto*

<sup>11</sup> Nudéca nucàlidaca nuináwaná ìwaliwa canùmaséeri iyú càide iyúwa máiwitáiséeri. Càmita báisí nuwàwa nutàaníca càì, quéwa iwàwacutá numànicani càmicáinácué picàlida nuináwaná ìwali cayábéeri iyú. Cayába cachàinitésicatáni picàlidacaalítécué nuináwaná cayábéeri iyútá, càmicáiná caná nuwèni náicha níara cachìwéeyéica peebáidéeyéicuéca irí icàlidéeyéica ìwaliwa apóstolcasa nía Dios ibànuèyéicasa máiníyéicasa cayábaca áibanái apóstol íicha. Ewita canéeri iwènicáaníta núa, càicáaníta Dios imàacaca cachàinica núa náicha. <sup>12</sup> Bàaluité nùyacaalícué píapícha, yá numànicaté mamáalàacata báisíiri apóstol íibaidacalé, yái càmíríca wenàiwica idé imànica, ínáté yéewa píalíacuéwa báisíiri iyúcani Dios ibànuèrica núa. <sup>13</sup> Iyacaté abéeri wawàsi càmírícaté numànicué pírí numànírícaté áibanái irí canánama, níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái macái áiba cáli imanùbaca: Yái nusutáanáca náicha nuyáapínáwa, nuimácatáipíná nacái. Inácué cawàwanáta báawacuéca piicáca núa meedá càide

iyúwa nudéca nacáicaalí numànicuéca pirí báawéeri camicáináté nusàiwicacué pirí wawàsi ipíchanacué nuínataléca piríni. Báawacaalícué piícaca núa, nusutacué pícha wawàsi pimàacáanápínacué piwàwawa ícha.

<sup>14</sup> Siùcade màulenáca núa nupáchiacaténacué pía àniwa máisibàawiríanápiná. Yá mamáalàacata càmítacué nusutápiná nuyáapínáwa pícha, ipíchanacué nusàiwicaca pirí wawàsi. Yácáiná càmíta cáininá nuicácuéca plasu plata, néese cáinináca nuicácuéca pía. Càmítacué nucutá piwacáidáanápíná plata nulípiná, yácáiná nuicácuéca pía càide iyúwa nuénibewa, yá píalíacuéwa sùmanái càmíta nàwacáida plata nasèenái irípináwa. <sup>15</sup> Càita nacái núucapíná macáita nùasuwa casímáiri iyú, nuyúudàacaténacué pía. Yá nacái iwàwacutácaalí numàacaca nucáucawa numànicaténacué pirí cayábéeri, yá cayábaca. Càita nuwàwacué nuyúudàaca pía éwitacué pimànicáaníta nulí càide iyúwa càmíiyéi máiní cáinináca iicáca núa, éwita máinícáanítacué cáinináca nuicáca pía.

<sup>16</sup> Báisíta, càmítatécué nusutá pícha nuyáapínáwa, quéwa abénaméeyéi péenacué nacàlidaca nùwali nudécasa nuchìwáidacuéca pía nuchìwa iyúwa, náimaca nacái nudécasa nuedácuéca pícha plata máalíacanéeri iyú. <sup>17</sup> Quéwa, píalíacuéwa cayába càmítaté nachìwáidacué pía needácaténá pícha plata nulípiná níai nubànuèyéicatécué píatalé. <sup>18</sup> Nusutácaté wawàsi Tito ícha ipáchianápínátécué pía. Nubànùacaté nacái áiba yeebáidéeri Jesucristo itàacái yàacaténátéwa Tito yáapícha. Píalíacuéwa Tito càmítaté ichìwáidacué pía yeedácaténacué

pícha plata nulípiná. Píalíacuéwa báisíiri iyúcani wía pucháibaca, núa Pabloca, Tito nacái wadéca wamànicuéca pirí abédanamata abédanamacáiná wáiwitáise wáapichawáaca.

<sup>19</sup> Cawàwanátacué píináidacawa wacàlidacáitacué pirí waináwanáwa càide iyúwa wawàwaca nacáicaalí wáasáidacuéca pirí mabáyawanáca wía. Quéwa càmita wawàwa wamànica càì, néese wataànica Dios iicápiná Cristo yàasu wenàiwicacáiná wía. Yá macáita yái wacàlidéericuéca pirí cháì cuyàluta irícu, wadéca wacàlidacuéca piríni yéewanápinácué pidàwinàidaca píiwitáisewa Dios íiwitáise iyú peebáidacaténácué itàacái tàì íiméeri iyú, píacué wéenánái cáininéeyéica waicáca. <sup>20</sup> Achúmaca nuwàwa nuínáidacawa cawàwanáta càmita nùanàapínácué pìyaca càide iyúwa nuwàwáaná nùanàacaalípinácué nuicáca píá. Càita nacái achúmaca nuwàwa nuínáidacawa cawàwanátacué càmita pìanàapíná núa casímáiri núa píapichacuéwa. Nuínáidacawa cawàwanáta nàyacué abénaméeyéi péená icuísáyaquéeyéiwa, abénaméeyéi nacái báawéeyéica iicáca áibanái wenàiwica nàasu cawèníiri ìwalíise, abénaméeyéi nacái caluéyéica, abénaméeyéi nacái cachàiníyéica iicáca yáawawa, abénaméeyéi nacái itàaníyéica báawéeri iyú áibanái ìwali, abénaméeyéi nacái icuíséeyéica íichawa áibanái, abénaméeyéi nacái cáimacáiyéica iicáca yáawawa áibanái íicha, abénaméeyéi nacái càníyéica iwàwa abédanaméeri íiwitáise áibanái yáapícha. <sup>21</sup> Achúmaca nuwàwa nuínáida nacáiwa cawàwanáta Nucuèriná Dios imàacapíná báica núa pìwalíisecué, nùanàacaalípinácué pìatalé àniwa, yá nacái cawàwanáta iwàwacutápiná nuícháanícuéca

pìwali, manùbéeyéicaalí péenácué nadéca nèepùaca namànica nabáyawanáwa àniwa bàaluitéerìcuíse àta siùca nacáide, cà míiyéicáwa nacái iyamáida iimáca áiba yáapicha cà míichúaca náinusíwa, cà míirica nacái nanìrisíwa.

## 13

### *Advertencias y saludos finales*

<sup>1</sup> Yácata máisibéeri yàawiríaná nupáchianápinácué pía. Profeta Moisés itànàacaté Dios itàacái íiméerica: Aibanáicaalí iwàwa icháawàaca wenàiwica ibáyawaná nàuwichàidacaténáni, iwàwacutá natéca náapichawa pucháiba wenàiwica nacàlidacaténá iináwaná cà micaalí máisiba nacái. Uwé, nùapinácuéwa pìataléwa máisibàawiríanápíná nùlàacaténácué pía báawéeri íichaná. Cà micaalícué peebáida, yásí nùuwichàidacué píawa. <sup>2</sup> Píacué imàníiyéicaté ibáyawanáwa manuísíwata bàaluité, canánamacué nacái pía. Nùlàacué pía macáita àniwa idècunitàacá nùyaca déeculécué pícha càide iyúwaté nùlàanácué pía bàaluité nùyacaalítécué píapicha yái pucháibáaná yàawiríanáca. Néeni nupáchiaacaalícué pìatalé àniwa, yá càmita quírínama numàni nalí cayábéeri iyú, níara imàníiyéica yàacawa ibáyawanáwa mamáalàacata. <sup>3</sup> Cachàinipíná numànicuéca piríwa picàlidacáinácué piwàwacasa pialíacawa asáisi nutàanícaalí Cristo inùmalícuíse. Cristo càmita yùuwichàidapínácué píawa machawàaquéri iyú, néese cachàiníiri iyúpinácué yùuwichàida píawa. <sup>4</sup> Báisíta natàtàacaté Cristo cruz iwali idècunitàacá iyaca cháí èeri irícu iyúwa machawàaquéri. Quéwa siùcáisede iyaca Dios yáapicha, idènlàca nacái macáita Dios íiwitáise

cachàiníiri. Càita nacái machawàacaca wía cháí èeri irícu càide iyúwaté Cristo iyáanaté quéwa wàyaca abédanamata Cristo yáapicha, íná yéewanápiná wàyaca Dios ichàini iyú, wayúudàacaténácué pía.

<sup>5</sup> Picácué píalimáida piicáwa wía, néese píináidacuéwa piwàwalícuísewa asáisí báisícaalícué peebáidacaté Cristo itàacái. Nuínáidacawa

píalíacuéwa Cristo iyacué piwàwalícu. Quéwa, canácaalíni, ínéesecué càmitàacá peebáida Cristo báisíiri iyú!

<sup>6</sup> Nutuíyàaca píalimáanápínácué píalíacawa báisíiri iyúcani wadéca weebáidaca Cristo báisíiri iyú, Cristo idéca ibànùaca wía nacái wáibaidacaténá irípiná iyúwa yàasu apóstolnái.

<sup>7</sup> Wasutáca Dios ícha píripínácué nacái ipíchanácué pimànica píbáyawanáwa. Càmita wasutá Dios

cài píasáidacaténácué wadéca wéewáidacuéca pía cayába, néese wawàwacáitacué pimànica cayábéeri,

éwitasica áibanái íináidacawa càmita apóstol wía, càmícaíná wàuwichàidacué pía wáasáidacaténá

báisíirica apóstolca wía idènièyéica Dios ichàini wàuwichàidacaténá báawéeyéi.

<sup>8</sup> Yácaíná iwàwacutá wamichàidaca wenàiwica íiwitáise namànlínápiná cayábéeri,

càide iyúwa Dios itàacái báisíiri íimáaná. Canáca yéewaná watuíyàaca namànica nabáyawanáwa yéewanápiná wàuwichàidaca nía.

<sup>9</sup> Iná wàanàacaalípinácué pìatalé, yá wàanàacaalícué pía yeebáidéeyéi iyaca tàì íiméeri iyú, càmícaalí

nacái iwàwacutá wàuwichàidacuéca pía píbáyawaná ìwalísewa, yásí cayábaca wawàwa éwitasica áibanái

íicáca wía iyúwa machawàaquéeyéi càmícaíná wáasáida Dios ichàini wàuwichàidacaténácué pía.

Wawàwacáita peebáidacuéca Jesucristo itàacái tàì íiméeri iyú, cachàinícaténácué píiwitáise ìwali. Yá

wasutácué Dios ícha pirípinácué mamáalàacata ichùnìanápinácué píiwitáise cayábéeri iyú.  
<sup>10</sup> Nudéca nutànàacuéca pirí yái cuyàlutaca ipíchawáise nùacué nuicáca pía. Nùanàacaalícué pía imàníyeyi yàacawa ibáyawanáwa nùanàacaalípinácué pìatalé, yásí iwàwacutá numànicuéca pirí cachàiníiri iyú, nudènàcáiná Wáiwacali ichàini nucùacaténácué pía. Iná nutànàacué pirí yái cuyàlutaca quéechacáwa piwènúadacaténácué píiwitáisewa báawéeri ícha. Wáiwacali càmita imàaca nulí ichàiniwa nuwènúadánápinácué píiwitáise Dios ícha, néese imàacaca nulí ichàiniwa nuyúudàacaténácué pía yéewanápinácué cachàinica píiwitáise Dios ìwali.

<sup>11</sup> Yáta imanùbaca, píacué nuénánáica. Nuwàwacué pìyaca casíimáiri iyú. Picutácué pìyacaténá machacàníiri iyú Dios iicápiná. Pimichàidacué píiwitáisewa peebáidacaténácué iyúwa nùalàaná pía. Abédanamacué pimàni píiwitáisewa píapichawáaca. Pìyacué nacái matuìbanáiri iyú píapichawáaca. Yásí yéewapínácué Dios ìyaca píapicha, yái Dios imàaquéerica wàyaca matuìbanáiri iyú, imàaquéerica nacái cáinináca waicáyacacawa. <sup>12</sup> Pitàidáyacacuéwa cayábéeri iyú.  
<sup>13</sup> Macáita níái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái iyéeyéica cháì nawàwalicué pía.

<sup>14</sup> Nusutácué Wáiwacali Jesucristo ícha imànínápínácué pirí cayábéeri mawèníiri iyú; càita nacái nusutáca Dios ícha imàacáanápínácué píalíacawa piwàwalícuísewa cáininácuéca Dios iicáca pía; càitacué nacái abédanamáanápíná píiwitáise Espíritu Santo yáapicha càiripináta.

# **El Nuevo Testamento de nuestro Señor Jesucristo en el idioma piapoco**

## **New Testament in Piapoco**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

### **Copyright Information**

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

### **The New Testament**

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741